

Kantonarno tužilaštvo Tuzlanskog kantona
Кантонално тужилаштво Тузланског кантона
Kantonarno tužiteljstvo Tuzlanskog kantona

rcegovine

NARATIVNO IZVJEŠĆE
o radu Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona
za period 01.01.- 31.12.2021. godine.

Tuzla , veljača/februar 2022. godine

UVODNE NAPOMENE:

Na temelju *članka 10. Zakona o Kantonalnom tužiteljstvu Tuzlanskog kantona (KT TK-a)* obveza je ovoga tužiteljstva da izvještava Skupštinu Tuzlanskog kantona o svom radu i primjeni Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i zakona Kantona, a na osnovu čl. 28 istog Zakona obavještava o statističkom pregledu svojih aktivnosti Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, Skupštinu Tuzlanskog kantona i Federalno tužiteljstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovom informacijom se Federalno tužiteljstvo FBiH i Skupština Tuzlanskog kantona obavještavaju o :

- Položaju, organizaciji i kadrovsko-materijalnoj osposobljenosti Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona;*
- Primjeni zakona Federacije Bosne i Hercegovine i Tuzlanskog Kantona*
- Stanju kriminaliteta na području Tuzlanskog kantona;*
- Vršenju tužiteljske funkcije u Kantonalnom tužiteljstvu Tuzlanskog kantona.*
- Prijedlozima mjera i aktivnosti u cilju stvaranja pretpostavki i uvjeta za efikasnije postupanje;*

POLOŽAJ, ORGANIZACIJA I KADROVSKO-MATERIJALNA OSPOSOBLJENOST KANTONALNOG TUŽITELJSTVA TUZLANSKOG KANTONA:

1.1. Položaj Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona:

Uloga i položaj Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona (U daljnjem tekstu: „**KT TK-a**“) i u 2021 godini je bio definiran Zakonom o Kantonalnom tužiteljstvu Tuzlanskog kantona, prema kojem je **KT TK-a samostalno** državno tijelo koje, u okviru prava Tuzlanskog kantona, *poduzima zakonom određene mjere u pogledu istražnih radnji otkrivanja i gonjenja osoba za koje se sumnja da su počinile kaznena djela propisana u Kaznenom zakonu F BiH (U daljnjem tekstu: „**KZ FBiH**“), te vrši druge poslove određene federalnim i kantonalnim zakonima.*

Ovakva uloga i položaj tužiteljstva je rezultat sveobuhvatnih reformi cjelokupnog pravosudnog sustava u Bosni i Hercegovini (U daljem tekstu: „**BiH**“) i Federaciji Bosne i Hercegovine (U daljem tekstu: „**FBiH**“), koje su još u toku i koje su rezultirale donošenjem novog Kaznenog zakona FBiH (U daljem tekstu: „**KZ FBiH**“) i Zakona o kaznenom postupku FBiH (U daljem tekstu: „**ZKP FBiH**“).

Naime, prema važećoj odredbi *članka 45. ZKP-a FBiH obveza je tužitelja* u tužiteljstvima Federacije BiH *da odmah po saznanju da postoje osnovi sumnje da je učinjeno kazneno djelo* poduzme potrebne mjere u cilju njegovog otkrivanja i provođenja istrage, pronalaženja osumnjičenika, rukovođenja i nadzora nad istragom, upravljanja aktivnostima ovlašćenih službenih osoba vezanih za

pronalaženje osumnjičenika i prikupljanje izjava i dokaza, sprovede istragu sukladno sa ovim zakonom, daje imunitet sukladno zakonu, zahtjeva dostavljanje informacija od državnih tijela, poduzeća, pravnih i fizičkih osoba u FBiH, izdaje pozive i naredbe i predlaže izdavanje poziva i naredbi sukladno ovome zakonu, izdaje naredbe ovlaštenoj službenoj osobi da izvrši naredbu izdatu od strane suda sukladno sa ovim zakonom, predlaže izdavanje kaznenog naloga sukladno članku 350. ZKP-a FBiH, podiže i zastupa optužnicu pred sudom, izjavljuje pravne lijekove i obavlja i druge poslove određene zakonom.

Cjenimo da je višegodišnje iskustvo u primjeni novih zakonskih rješenja dovelo do konstantnog izgrađivanja prakse u postupanja svih tužitelja KT TK-a, ali i do konstantnih problema u prakticanju zakona u ovoj oblasti.

1.2. Organizaciona struktura i sastav KT TK-a:

Organizaciona struktura KT TK-a propisana je Zakonom o KT TK-a, a pobliže definirana važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, sistematizaciji radnih mjesta i poslovanju KT TK-a.

I ovogodišnja organizaciona struktura KT TK-a propisana je Zakonom o KT TK-a, a pobliže definirana važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, sistematizaciji radnih mjesta i poslovanju KT TK-a, koji je usuglašen sa Zakonom o državnoj službi u Tuzlanskom kantonu (*“Službene novine TK”* broj 07/17 i 10/17,10/18 i 14/18), kao i sa Uredbom o poslovima osnovne djelatnosti, dopunskim poslovima osnovne djelatnosti i poslovima pomoćne djelatnosti iz nadležnosti tijela državne službe u Tuzlanskom kantonu, koje obavljaju državni službenici i namještenici, uvjetima za vršenje tih poslova i ostvarivanju određenih prava iz radnog odnosa (*“Službene novine FBiH”* broj 09/17 i 11//17).

Na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, sistematizaciji radnih mjesta i poslovanju KT TK-a data je suglasnost na sjednici Kolegija tužitelja održanoj dana 29.09.2017 godine, a na sjednici VSTV BiH, održanoj dana 24.10.2017 godine, Pravilnik je odobren Odlukom Vijeća broj: 06-09-2-3346-3/2017 koji se primjenjivao i u 2021. godini.

Nove Smjernice VSTV BiH za dopunu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji tužiteljstava kojima se dodatno normira odnos između glavnog tužitelja i zamjenika glavnog tužitelja i tužitelja i Smjernica za glavne tužitelje za uspostavljanje Kriterijuma za raspoređivanje tužilaca po odjelima su dostavljene Kantonalnom tužiteljstvu Tuzlanskog kantona kako bi se izvršile dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, sistematizaciji radnih mjesta i poslovanju Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog Kantona od strane VSTV BiH, što je i učinjeno, te je taj dopunjeni pravilnik odobren od Kolegija svih tužitelja ovoga tužiteljstva, te se očekuje suglasnost i VSTV BiH.

U organizacijskom smislu KT TK-a je održao istu strukturu i ove godine, tako da istu sačinjavaju: *Ured glavnog kantonalnog tužitelja, Kolegij svih tužitelja i tužiteljski odjeli, Uprava tužiteljstva i Odjel za odnose s javnošću.*

Cjenimo da se prethodna organizacijska struktura i tijekom 2021. godine pokazala dovoljno djelotvornom za optimalno funkcioniranje KT TK-a.

1.2.1. Kada je riječ o tužiteljskim odjelima, *tužiteljstvo su i u 2021. godini sačinjavaju dva odjela (I i II).*

Tužiteljskim odjelima neposredno rukovode dva zamjenika glavnog tužitelja.

Dalje su odjeli organizirani na način da se svaki od njih sastoji od po dva odsjeka, koji imaju određen broj tužitelja, a šefovi odsjeka organiziraju rad odsjeka.

ODJEL I., *sa zamjenikom glavnog tužitelja zaduženog za ovaj odjel, se sastoji od dva odsjeka i to:*

a) Odsjek za gospodarski, organizirani i koruptivni kriminal, obuhvata postupanje za kaznena djela protiv javnog reda i pravnog prometa iz Glave XXX KZ-a FBiH (čl. 376 i 377), za kaznena djela iz Glave XXII KZ-a FBiH - kaznena djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa (čl. od 241-272), kaznena djela iz oblasti poreza (čl. 273-278 KZ-a FBiH) kaznena djela podmićivanja i kaznena djela protiv službene i druge odgovorne osobe iz Glave XXXI (čl. od 380 do 392 KZ-a FBiH), kaznena djela iz Glave XXXII KZ-a FBiH - kaznena djela protiv sistema elektronske obrade podataka (čl. 393-398 KZ-a FBiH).

U ovom odsjeku raspoređeno je **9 (devet) tužitelja.**

b) Odsjek za genocid i ratni zločin koji obuhvata postupanje po predmetima za kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom iz Glave XVII KZ-a FBiH (član 171-203).

U ovom odsjeku tijekom 2021. godine su raspoređena **2 (dva) tužitelja.**

ODJEL II., *sa zamjenikom glavnog tužitelja zaduženog za ovaj odjel, se sastoji od tri odsjeka i to:*

a) Odsjek za krvne i seksualne delikte, kao i srodna djela obuhvata postupanje za kaznena djela protiv Ustavnog poretka Federacije iz Glave XV KZ-a FBiH (čl. 149-165), kaznena djela protiv života i tijela iz Glave XVI KZ-a FBiH (čl. 166-176), kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina iz Glave XVII KZ-a FBiH (čl. 177-199), kaznena djela protiv spolne slobode i morala iz Glave XIX KZ-a FBiH (čl. 203-213), kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži iz Glave XX (čl. 214-224), kaznena djela protiv zdravlja ljudi iz Glave XXI KZ-a FBiH (čl. 225-240)., kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi iz Glave XXVII KZ-a FBiH (čl. 323-331), kaznena djela protiv javnog reda i pravnog prometa iz Glave XXX KZ-a FBiH (čl. 358-379), *sa izuzetkom čl. 364, 373,374,375,376 i 377 kojeg rade tužitelji iz Odsjeka za privredni kriminal, korupciju i poreznu utaju.*

U ovom odsjeku raspoređeno je **11 (jedanaest) tužitelja.**

b) Odsjek za imovinske i delikte ugrožavanja javnog prometa obuhvata postupanje za kaznena djela protiv radnih odnosa iz Glave XXIV KZ-a FBiH (čl. 279-285), kaznena djela protiv imovine iz Glave XXV KZ-a FBiH (čl. 286-302), kaznena djela protiv sigurnosti javnog prometa iz Glave XXVIII KZ-a FBiH (čl. 323-337).), kaznena djela protiv okoliša, poljoprivrede i prirodnih dobara iz

Glave XXVI KZ-a FBiH (čl. 303-322), kaznena djela protiv pravosuđa iz Glave XXIX KZ-a FBiH (čl. 338-357).

U ovom odsjeku raspoređeno je **11 (jedanaest) tužitelja**.

c) Odsjek za maloljetnike:

Ovaj odsjek, kao posebna organizaciona jedinica, formiran je odlukom glavnog tužitelja nakon što je stupio na snagu **Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u kaznenom postupku FBiH**.

U ovom odsjeku raspoređena su **2 (dva) tužitelja**.

Osim posebne organizacione jedinice, a u cilju stvaranja svih pretpostavki za mogućnost implementiranja svih rješenja iz predhodnog zakona, a u cilju potpune zaštite djece koja se saslušavaju u određenim kaznenim predmetima, bilo da su svjedoci ili osumnjičene osobe, *osigurani su svi prostorni i tehnički uvjeti za zakonit rad tužitelja sa djecom*.

U vezi sa predhodnim potvrđuje se da je osigurana jedna posebno prilagođena prostorija u kojoj se djeca saslušavaju, a u kojoj prostoriji se nalazi sva neophodna tehnička oprema potrebna za audio i video snimanje saslušanja, uz naznaku da takva instalirana oprema omogućava komunikaciju postupajućih tužiteljica sa djetetom bez njihovog neposrednog kontakta tj. iz sasvim druge prostorije.

Tijekom 2021. godine je predhodna oprema i faktički korištena u određenom broju predmeta.

Ujedno, u komunikaciji/suradnji sa MUP-om TK-a iste pretpostavke su osigurane i u ovoj agenciji za provođenje zakona.

U komunikaciji koju su tužitelji imali sa djecom i maloljetnicima svoju ulogu i ove godine imala i dipl. psiholog, koja je i primljena kao stručni suradnik za tu oblast, a čije financiranje je osigurano preko IPA projekta 2013. godine, koje je produženo i u nastavku IPA projekta 2017 godine, sve do 06.10.2021. godine, kada je došlo do prekida u kontinuitetu implementacije podrške Europske unije pravodu BiH u radu na predmetima ratnih zločina. Ovaj angažman psihologa je dodatan, jer je po projektu ova suradnica raspoređena u odsjeku za ratne zločine kao podrška svjedocima-žrtvama ratnog zločina u istrazi i na suđenjima, pri čemu je za taj dodatni angažman dobijena suglasnost i nositelja projekta.

Međutim, već krajem ove godine započela je implementacija IPA projekta 2019 godine, koja će omogućiti prijem još jednog stručnog savjetnika, što je sve prijevremena potreba obzirom na početak provođenja Revidirane strategije za rad na predmetima ratnog zločina posljedično čemu su 4 predmeta RZ prosljeđena na nadležnost ovoga tužiteljstva od Tužiteljstva BiH putem posebne odluke Suda BiH.

1.2.2. Kadrovska osposobljenost KT TK-a i odsustva tužitelja:

Početna jedinica mjere za uspješno izvršavanje zakonom propisanog autoriteta i zakonske tužiteljske dužnosti jesu adekvatni ljudski, prostorni i drugi materijalno-tehnički resursi, kao i stručna osposobljenost i vještine tužitelja.

1.2.3. U ovome dijelu želimo da istaknemo i sljedeće:

Tijekom 2021. godine jedan tužitelj se faktički vratio na posao tužitelja, nakon što je skoro 4 godine proveo pod suspenzijom, da bi na kraju u kaznenom postupku, koji je vođen protiv njega, bio pravomoćno oslobođen od optužbe.

Ova činjenica je značajno umanjila kapacitiranost ovoga tužiteljstva, što je dovelo i do umanjenja efektivnosti i efikasnosti u radu tužiteljstva i u 2021 godini.

1.2.4. Na efektivnost u radu tužitelja, ali i ukupnih rezultata rada KT TK-a, *djelomično su utjecali i drugi vidovi odsustvovanja sa posla tužitelja.*

:
Kolektivni izostanci u 2021. godini:

Izostanci po vrstama:		Ukupno dana
1	Godišnji odmor	1039
2	Blovanje	312
3	Državni praznici	247
4	Plaćeno odsustvo	0
5	Edukacija	80
6	Ostali sastanci	0
7	VSTV	0
8	Ukupno dana	<u>1678</u>

Kolektivni izostanci u 2021. godini:

Izostanci po vrstama:		Ukupno dana
1	Godišnji odmor	1175
2	Bolovanje	369
3	Državni praznici	226
4	Plaćeno odsustvo	0
5	Edukacija	217
6	Ostali sastanci	0
7	VSTV	0
8	Ukupno dana	<u>1987</u>

U ovome dijelu se ističe da se pandemija izazvana virusom Covid 19 bitno odrazila na rad, organizaciju i rezultate rada ovoga tužiteljstva sve od ožujka pa do kraja godine.

10 tužitelja i 15 namještenika i državnih službenika je bilo inficirano ovim virusom.

Slijedom preporuka kriznih štabova, kao i preporuka VSTV BiH na početku pandemije je značajno reduciran rad tužitelja i namještenika u sjedištu tužiteljstva, jer je ustanovljeno samo dežurstvo tužitelja i namještenika u sjedištu, dok su svi ostali upućeni na rad od kuće sa svim mogućnostima i ograničenjima koja proizilaze iz takvog rada.

Na početku su i sudovi svojim restriktivnim mjerama kroz posebnu organizaciju rada pratili stanje i prevenirali zaražavanje, pri čemu se posebno ističe rad samo na pritvorskim i predmetima protiv zdravlja ljudi, koje mjera je trajala par mjeseci, tako da su nakon toga sudovi započeli sa releksacijom ovih mjera, sve do njihovog potpunog napuštanja prije par mjeseci.

Naknadni statistički podaci će pokazati da sve prethodno i nije toliko umanjilo efektivnost i efikasnost u radu ovoga tužiteljstva.

1.2.5. Stručni suradnici/savjetnici:

Prema organizaciji KT TK-a, tužiteljima u radu pomažu stručni savjetnici.

Rad i angažman stručnih savjetnika utvrđen je u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i poslovanju KT TK-a.

Primarna uloga savjetnika jeste da tužiteljima pruže neophodnu stručnu pomoć, prvenstveno u vođenju istraga kod složenih kaznenih predmeta, gdje su potrebna specijalistička (forenzička) znanja iz oblasti kriminalistike, ekonomije, medicine, psihologije, saobraćaja i.t.d., te da po odobrenju tužitelja samostalno provode određene istražne radnje, kao i koordinaciju i operativno vođenje toka istrage. Stručni savjetnici-pomoćnici tužioca sa pravosudnim ispitom pod nadzorom tužitelja provode radnje dokazivanja za koje bude ovlaštene od strane tužitelja u svakom pojedinačnom predmetu.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i poslovanju KT TK-a treba da ima ukupno 16 stručnih savjetnika (12 stručnih savjetnika-diplomiranih pravnika, 1 stručni savjetnik za poslove Ureda glavnog tužitelja, 1 stručni savjetnik-psiholog, 1 stručni savjetnik za javne nabavke i 1 stručni savjetnik-diplomirani ekonomista).

U izvještajnoj godini nije vršeno popunjavanje radnih mjesta stručnih savjetnika-pomoćnika tužitelja, s tim da je u toku 2021. godine raspisan javni konkurs za prijem u radni odnos na neodređeno vrijeme 2 (dva) stručna savjetnika – pomoćnika tužitelja sa položenim pravosudnim ispitom i 1 (jedan) stručni savjetnik – psiholog, a nakon što je dotadašnji stručni savjetnik – pomoćnik tužioca sa položenim pravosudnim ispitom rješenjem glavnog kantonalnog tužitelja unaprijeđen na mjesto sekretara KTTK. Pored toga, u toku 2021. godine prestao je radni odnos na određeno vrijeme u odnosu na dva stručna savjetnika – pomoćnika tužitelja sa položenim pravosudnim ispitom, a čije financiranje je osigurano preko IPA projekta 2017. godine, sve do 06.10.2021. godine, kada je došlo do prekida u kontinuitetu

implementacije podrške Europske unije pravoduđu BiH u radu na predmetima ratnih zločina. Navedeni Pravilnik predviđa navedeni broj stručnih savjetnika u skladu sa aktom glavnog federalnog tužioca iz 2011. godine, u kojem je navedeno da su glavni kantonalni tužitelji dužni da preispitaju unutrašnju organizaciju i sistemizaciju u pogledu neophodnog broja stručnih savjetnika-pomoćnika tužioca kao i kriterija za određivanje potrebnog broja uposlenika, a koji su utvrđeni na sjednici VSTV BiH od 25.04.2012. godine (1 stručni savjetnik na tri tužioca i dva administrativna radnika na jednog tužioca).

U izvještajnom periodu u KT TK-a je bio angažiran 1. (jedan) stručni savjetnik-diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom, koji tužiteljima pruža neophodnu stručnu pomoć u efikasnijem radu na predmetima, kao i u 2019 godini, s tim da mu je rad prestao u mjesecu augustu 2021. godine zbog prelaska na drugo radno mjesto.

Posebno se ističe činjenica da su i tijekom 2021. odnosno do 06.10.2021. godine u KT TK-a bila i dalje angažirana posebna 2. stručna savjetnika koji su raspoređeni na rad u Odsjeku za ratne zločine. Ovi stručni savjetnici su realizacija ciljanog projekta pod okriljem EU- IPA 2013, a potom i IPA 2017 koji je trajao do 06.10.2021. godine.

Plaće i naknade za osoblje angažovano na temelju projekta IPA 2017 se financiraju iz financijske pomoći institucijama u BiH, koje rade na predmetima ratnih zločina (Grant sporazum), a dva izvršioca nastavljaju rad u Projektu IPA 2017 „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u tužiteljstvima BiH“, uz finansijsku podršku Proračuna Tuzlanskog kantona.

Nadzorno tijelo za praćenje provođenja Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina više puta je konstatalo da je potrebno da nadležna ministarstva preuzmu financiranje administrativnog osoblja, ako izostane finansijska podrška Europske unije što je istaknuto i na zajedničkom sastanku na kojem su prisustvovali i predstavnici Ministarstva pravosuđa i uprave Tuzlanskog kantona. Ovo tužiteljstvo smatra potrebnim pružanje budžetske finansijske podrške stručnog savjetnika-pomoćnika tužitelja i višeg referenta daktilografa za pomoć u radu tužiteljima, koji rade na predmetima ratnih zločina, imajući u vidu izmjene i dopune Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina kojima se predviđa prenošenje nadležnosti za rad na predmetima ratnih zločina sa državnog na kantonalni nivo, što je Vlada Tuzlanskog kantona u cijelosti podržala.

Tijekom 2021. godine nije bilo zastoja u transferu novčanih sredstva Europske unije prema trezoru BiH, a time i prema trezoru u Tuzlanskom kantonu, a radi se o sredstvima koja su direktna podrška angažiranju prethodnih savjetnika (grant), o čemu je potpisan Interni finansijski memorandum o razumjevanju o zajedničkim aktivnostima u cilju realizacije odredbi Grant sporazuma „Unaprijeđenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH“ potpisan od strane Ministarstva financija BiH, Ministarstva financija Tuzlanskog kantona i Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona Tuzla pod brojem A-113/17 od 24.02.2017 koji je bio na snazi do 06.10.2019 godine, a od 07.10.2019. godine na snazi je Interni finansijski memorandum o razumjevanju „O zajedničkim aktivnostima u cilju realizacije odredbi Grant sporazuma „Unaprijeđenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH“ potpisan od strane Ministarstva financija BiH, Ministarstva financija Tuzlanskog kantona i Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona Tuzla pod brojem A-431/19 od 11.10.2019. godine, a koji se primjenjivao do 06.10.2021. godine.

1.2.6. Pripravnici, pravni saradnici i saradnik:

Na realizaciji posebnog projekta pokrenutog od strane Vlade Tuzlanskog kantona, a iniciran od Ministarstva pravosuđa i uprave Tuzlanskog kantona, koji se odnosi na prijem i osposobljavanje diplomiranih pravnika koji do sada nisu bili u prilici da provedu određeno vrijeme na obučavanju u cilju ispunjenja zakonom propisanih uvjeta za polaganje ispita općeg znanja, odnosno pravosudnog ispita, u studenom 2018. godine, sukladno Odluci Vlade Tuzlanskog kantona broj :02/1-05-20196/18 od 01.11.2018 godine odobren je prijem 33 pravnik volontera diplomirana pravnik bez zasnivanja radnog odnosa za potrebe pravosudnih institucija, a za Kantonalno tužiteljstvo Tuzlanskog kantona odobrena su tri (3) pripravnika volontera diplomirana pravnik. Procedura prijema pripravnika volontera je obavljena u skladu sa navedenom Odlukom na osnovu raspisanog javnog oglasa krajem 2018. godine. Potpisivanje Ugovora o volonterskom radu obavljeno je dana 14.01.2019. godine, kada su volonteri započeli svoje stručno osposobljavanje koje je trajalo 2 godine, odnosno do 14.01.2021. godine.

Posebno bitnim cijenim povećanje ljudskih resursa po odlukama VSTV BiH u ovoj godini prijemom 5 pravnik radi smanjenja broja starih predmeta, ali i privremeno angažiranje 8 ljudi radi elektronskog arhiviranja predmeta, što će doprinijeti relaksiranju prenapučenosti prostora koji služi za smještaj arhive.

1.2.7. Uprava KT TK-a

Upravom tužiteljstva rukovodi glavni kantonalni tužitelj, uz pomoć dva zamjenika glavnog tužitelja, šefova odsjeka i sekretara Tužilaštva.

Tijekom 2021. godine upravu KT TK-a su činili: Ured sekretara, Odjel za registar i arhivu, Odjel za finansijsko-materijalne poslove, Odjel za odnose sa javnošću i Odjel za administrativno-tehničke i pomoćne poslove.

Svi službenici i namještenici zaposleni u Tužilaštvu na neodređeno vrijeme podliježu godišnjem ocjenjivanju rada u tekućoj godini za prethodnu godinu.

Godišnje ocjenjivanje se vrši na osnovu Uredbe o pravilima, načinu i kriterijima ocjenjivanja rada državnih službenika i namještenika u organima državne službe u Tuzlanskom kantonu (*“Službene novine TK”* broj 1/18 i 2/19), na propisanim obrascima.

1.2.8. Mjesna i stvarna nadležnost tužiteljstva:

Mjesna i stvarna nadležnost KT TK-a po zakonu se vezuje za mjesnu i stvarnu nadležnost Kantonalnog suda Tuzla i općinskih sudova u Tuzli, Banovićima, Živinicama, Gračanic, Gradačcu, Srebreniku, Lukavcu i Kalesiji.

Dakle, KT TK-a i dalje ima najveću disperziju mjesne nadležnosti od svih tužiteljstava u BiH, što posebno utječe na efikasnost i efektivnost tužitelja, a time i cijele naše institucije.

Bitno je da je na kraju ovoga izvještajnog perioda privedena kraju aktivnost VSTV BiH vezana normiranje rada, a time i godišnje ocjene rada tužitelja, kojim će ovakav dodatni angažman tužitelja biti posebno nomiran i uvažen.

I u ovom izvještajnom periodu zapažamo da ne mali broj sudova svoju organizaciju suđenja u njihovim sjedištima i dalje ne uvažava prethodnu disperziju naše nadležnosti, tako da se ročišta i suđenja zakazuju tako da tužitelji moraju nekada da čekaju više sati između rada suda na dva zakazana predmeta.

2. Materijalno-tehnička osposobljenost KT TK-a:

Shodno važećem Zakonu o plaćama i ostalim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je mjesečna plaća kantonalnog tužitelja, *sa pravom* na naknadu za troškove ishrane, naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla, naknadu za prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika, naknadu zbog bolesti i povrede, naknadu za slučaj smrti, teške bolesti ili invalidnosti, naknadu za porodiljski dopust i na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu.

S obzirom na to da su ispunjeni zakonski uvjeti za korekciju osnovne mjesečne plaće u skladu sa čl. 6, st. 2 i 3 Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno da je došlo do povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini u prethodnoj kalendarskoj godini, to je po zakonom propisanim mjerilima i utvrđen iznos *osnovne mjesečne neto plaće tužiteljima u iznosu od 2.770,23 KM od 01.01.2021. godine.*

Što se tiče tehničke opremljenosti, kompjuterskom opremom i zastupljenosti informacionih tehnologija u radu, stanje je zadovoljavajuće i nije prepreka za izvršenja naše nadležnosti.

U KT TK-a je uspostavljena kompjuterska mreža, te je izvršeno priključenje na internet, da bi i tijekom 2021. godine u KT TK-a bila više puta faktički aktivirana instalirana oprema, kojom se omogućava link veza između svih pravosudnih tjela u BiH, VSTV BiH.

Ova oprema je posebno došla do izražaja za vrijeme aktualne pandemije, pomoću koje su organizirani bezkontaktni sastanci između tužitelja i grupa tužitelja unutar KT TK-a, a onda i sa trećim osobama i institucijama, edukacije i dr.

Ova oprema i dalje osigurava smanjenje troškova istražnog i naknadnih sudskih kaznenih postupaka, jer se otvaraju sve tehničke mogućnosti saslušanja i ispitivanja svjedoka „na daljinu“, što je u BiH posebno bitno obzirom da se značajan broj građana i državljana BiH nalazi na boravku u drugim zemljama.

Bitno je istaknuti da se većina poslova i radnih zadataka uposlenika KTTK, u toku 2021. godine, a zbog poštivanja higijensko-epidemioloških mjera, izvršavala putem instalirane opreme, koja omogućava link vezu između svih tužilaca, a u tu svrhu je svakom od tužilaca instaliran i program na temelju kojeg su održavani sastanci i kolegiji.

U 2021. godini u KT TK-a je i dalje bilo u funkciji evidentiranja predmeta i rada na istim putem TCMS sustava-automatsko unošenje i raspodjela predmeta tužiteljima, koji sustav je i u ovoj godini nadograđivan u svrhu poboljšanja efikasnosti i sadržajnosti evidentiranih bitnih podataka o predmetima i spisima, a sve to kroz odgovarajuće projekte VSTV-a BiH.

U KT TK-a je i ove godine bila u funkciji instalirana lokalna mreža na način priključenja svih instaliranih radnih stanica na lokalne mreže, tako da svi korisnici IKT opreme na jednoj lokaciji mogu komunicirati putem elektronske pošte, imati pristup dokumentima kao i mogućnost zaštite svih dokumenata na serverima. Na ovaj način je znatno poboljšana komunikacija među zaposlenima u tužiteljstvu i sudovima.

Imajući u vidu osnovne karakteristike tužiteljske organizacije i pravosuđa u cjelini, kada je u pitanju materijalni položaj i uvjeti rada i dalje se ističe ostvarenje cilja u samostalnom sudbenom i tužiteljskom proračunu, koji bi operativno bio odvojen od proračuna kantona. Na taj način sredstva bi se usmjeravala u jedinstven sudski i tužiteljski proračun, čime bi smisao zakonom uspostavljenog načela samostalnosti tužiteljstva bio u potpunosti i ispunjen.

Ukupno gledajući može se konstatirati da je materijalno-tehnička opremljenost KT TK-a dobra, tako da ista niti jednim svojim segmentom nije utjecala na efikasnost i efektnost u radu ovoga tužiteljstva.

Na kraju je bitno napomenuti da su prošireni prostorni kapaciteti KT TK-a u 2019 godini značajno poboljšali prostorne i druge uvjete za rad kako tužitelja tako i ostalog osoblja.

3. KVANTITET I KVALITETA RADA KT TK-a:

3.1. Konstantu ovoga dijela izvješća nalazimo u sljedećim podacima:

Koristeći se statistikom TCMS-a, tačnije izvješćima pod nazivom »**Statistika načina završetka po referatima i vrstama predmeta**», pokazujemo ukupan broj riješenih predmeta *za posljednih 8 godina*.

Ono što želimo akceptirati jeste primjetan kontinuiran rast u rješavanju svih tužilačkih predmeta.

Izvještajni period	Broj riješenih predmeta	Broj lica u predmetima
01.01.2014 – 31.12.2014	5568	5929
01.01.2015 – 31.12.2015	7837	7197
01.01.2016 – 31.12.2016	8947	6708
01.01.2017 – 31.12.2017	10136	7013
01.01.2018 – 31.12.2018	8167	5804
01.01.2019 – 31.12.2019	8958	6039
01.01.2020 – 31.12.2020	8683	5885
01.01.2021 – 31.12.2021	12704	7766

Predhodni statistički podatci potvrđuju da je u 2021. godini, pod svim ograničenjima u radu izazvanim pandemijom, broj rješениh predmeta odnosu na predhodnih 6 godina bio veći, s tim da se smanjuje, ali ne drastično, broj osoba u tim predmetima.

Dalje se ističe da je tijekom 2021. godine **ukupno ostvarenje norme u KT TK-a 106,35%**, pri čemu je struktura završenih predmeta u svakom slučaju bila tako složena da se ostvarenje veće od ostvarene norme nije niti očekivalo.

Najveća pojedinačno ostvarena norma tužitelja je **157,08 %**, dok je najniža norma **80,98%**.

Ostvarene pojedinačne norme tužitelja:

Zamjenici glavnog tužitelja	
Ime i prezime tužitelja:	Ostvarena tužilačka norma
Mirzeta Begić	110,64%
Jezdimir Spasojević	104,40%

Odsjek za krvne i seksualne delikte	
Ime i prezime tužitelja:	stvarena tužilačka norma
Danica Arapović Kovačević – šef odsjeka	157,08%
Fahrudin Šljivić	103,93%
Damir Čačković	102,60%
Slaven Koval	101,76%
Alma Dubravić	<u>101,44%</u>
Mensur Mujarić	<u>104,15%</u>
Ganijeta Arifhodžić	108,12%
Sead Hodžić	93,89%
Saša Eraković	107,07%
Jasminka Djedović	102,39%
Emir Bakić	107,44%
Prosječna norma odsjeka	107,17%

Odsjek za imovinske i saobraćajne delikte	
Ime i prezime tužitelja:	stvarena tužilačka norma
Jasmina Mujezinović – šef odsjeka	111,65%
Mirsada Kalaba	80,98%
Dževad Čejvanović	110,43%
Damir Suhonjić	101,18%
Jasmina Nuridin	100,90%
Dina Hrustanović	101,35%
Maja Nurkanović	101,74%
Zikreta Džibrić	109,88%
Jasminka Jovičić	104,51%

Amina Bakić	103,35%
Damir Čajić	100,71%
Prosječna norma odsjeka	102,42%

Odsjek za ratni zločin	
Ime i prezime tužitelja:	stvarena tužilačka norma
Alma Džaferović – šefica odsjeka	136,27%
Emir Ibrahimović	103,79%
Prosječna norma odsjeka	120,03%

Odsjek za korupciju, privredni kriminal sa poreskim utajama:	
Ime i prezime tužitelja	stvarena tužilačka norma
1 Nihad Halilčević – šef odsjeka	125,13
2 Dragan Radovanović	104,27
3 Dalibor Bingas	103,25
4 Ćazim Serhatlić	104,13
5 Kenan Balić	102,52
6 Selma Kišić	102,76
7 Vedran Alidžanović	105,07
8 Dražen Milićević	105,52
9 Anela Garčević	103,08
Prosječna norma odsjeka:	106,19

Odsjek za maloljetnike	
Ime i prezime tužitelja:	stvarena tužilačka norma
Lejla Gazibegović Begović – šefica odsjeka	112,17
Jasminka Alagić	101,61
Prosječna norma odsjeka	106,86

Praćenje efektivnosti u radu odsjeka i tužitelja permanentno je praćeno na mjesečnoj osnovi i u izvještajnom periodu.

I ove godine efikasnost u radu tužitelja determinirana je svakodnevnim putovanjima tužitelja na sva ročišta i glavne pretrese pred 7 područnih sudova izvan sjedišta tužiteljstva, što samo po sebi tužitelje ovoga tužiteljstva dovodi u daleko težu poziciju od tužitelja drugih tužiteljstava koja nemaju tako veliku disperziju mjesne nadležnosti.

Predhodno akceptira nepovoljnost u radu tužitelja ovoga tužiteljstva nikada nije kao takva potvrđena, niti je došla do izražaja kod propisivanja orjentacionih normi tužitelja tako da su isti u dužnosti da ostvaruju istu normu kao i tužitelji svih ostalih tužiteljstava koji nisu izloženi takvim vanrednim naporima.

3.2. U narednom dijelu ovoga izvještaja prikazat će se statistički podatci iz TCMS-a koji se odnose na efektivne rezultate rada po određenim grupama kaznenih djela za sve odsjeke (**I.**), sa posebnom pažnjom na odsjek za korupciju...(II.):

4. Podaci o prijavama iskazani po pojedinim vrstama predmetima za izvještajni period:

(*KT-Opći kriminal; KTK-Korupcija; KTPO-Gospodarski kriminal; KTO-Organizirani kriminal; KTRZ-Ratni zločini; KTM-Maloljetnički predmeti*).

Podaci o prijavama za 2017 godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno prijava iz ranijih godina	Primljeno prijava u toku izvještajnog perioda	Ukupno prijava u radu	Riješeno prijava u toku izvještajnog perioda	Neriješeno na kraju izvještajnog perioda
KT	1297	2480	3777	2649	1128
KTK	112	118	230	161	69
KTPO	90	42	132	108	24
KTO	1	6	7	7	0
KTRZ	4	0	4	3	1
KTM	29	129	158	132	26

Podaci o prijavama za 2018. godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno prijava iz ranijih godina	Primljeno prijava u toku izvještajnog perioda	Ukupno prijava u radu	Riješeno prijava u toku izvještajnog perioda	Neriješeno na kraju izvještajnog perioda
KT	1149	2407	3556	2523	1033
KTK	77	153	233	183	50
KTPO	26	71	97	63	34
KTO	0	4	4	4	0
KTRZ	1	3	4	3	1
KTM	17	117	134	122	12

Podaci o prijavama za 2019. godinu.

Vrsta predmeta	Neriješeno prijava iz ranijih godina	Primljeno prijava u toku izvještajnog perioda	Ukupno prijava u radu	Riješeno prijava u toku izvještajnog perioda	Neriješeno na kraju izvještajnog perioda
KT	1078	2793	3871	2872	999
KTK	52	172	224	174	50
KTPO	39	44	83	68	15
KTO	1	6	7	5	2
KTRZ	1	0	1	1	0
KTM	11	89	100	60	40

Podaci o prijavama za 2020. godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno prijava iz ranijih godina	Primljeno prijava u toku izvještajnog perioda	Ukupno prijava u radu	Riješeno prijava u toku izvještajnog perioda	Neriješeno na kraju izvještajnog perioda
KT	1023	2463	3486	2408	1078
KTK	56	145	201	139	62
KTPO	19	53	72	46	26
KTO	2	9	12	6	5
KTRZ	0	5	5	0	5
KTM	41	112	153	92	61

Podaci o prijavama za 2021. godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno prijava iz ranijih godina	Primljeno prijava u toku izvještajnog perioda	Ukupno prijava u radu	Riješeno prijava u toku izvještajnog perioda	Neriješeno na kraju izvještajnog perioda
KT	1119	2861	3980	2895	1085
KTK	59	208	267	193	74
KTPO	31	45	76	50	26
KTO	4	4	8	6	2
KTRZ	5	4	9	5	4
KTM	63	99	162	139	23

Dakle, u ovome periodu je riješeno više prijava nego u ranijem periodu, više od primljenog broja, tako da su zaostatci smanjeni.

5). Podaci o otvorenim/naređenim istragama iskazani po pojedinim vrstama predmetima predmetima za izvještajni period:

Podaci o otvorenim/naređenim istragama za 2017. godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno istraga iz ranijih godina	Naređene istrage u toku izvještajnog perioda	Ukupno istraga u radu	Riješeno istraga u toku izvještajnog perioda	Neriješeno istraga na kraju izvještajnog perioda
KT	403	2004	2407	2090	317
KTK	27	51	78	64	14
KTPO	32	60	92	74	18
KTO	1	5	6	6	0
KTRZ	1	1	2	2	0

Podaci o otvorenim/naređenim istragama za 2018.godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno istraga iz ranijih godina	Naređene istrage u toku izvještajnog perioda	Ukupno istraga u radu	Riješeno istraga u toku izvještajnog perioda	Neriješeno istraga na kraju izvještajnog perioda
KT	362	2080	2442	2089	353
KTK	16	45	61	51	10
KTPO	19	38	57	45	12
KTO	0	4	4	4	0
KTRZ	0	3	3	2	1

Podaci o otvorenim/naređenim istragama za 2019.godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno istraga iz ranijih godina	Naređene istrage u toku izvještajnog perioda	Ukupno istraga u radu	Riješeno istraga u toku izvještajnog perioda	Neriješeno istraga na kraju izvještajnog perioda
KT	338	2134	2472	2169	303
KTK	10	63	73	62	11
KTPO	12	25	37	24	13
KTO	0	3	3	2	1
KTRZ	1	1	2	1	1

Podaci o otvorenim/naređenim istragama za 2020.godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno istraga iz ranijih godina	Naređene istrage u toku izvještajnog perioda	Ukupno istraga u radu	Riješeno istraga u toku izvještajnog perioda	Neriješeno istraga na kraju izvještajnog perioda
KT	328	1670	1998	1775	223
KTK	11	31	42	28	14
KTPO	13	26	39	23	16
KTO	0	4	4	4	0
KTRZ	1	0	1	0	

Podaci o otvorenim/naređenim istragama za 2021.godinu:

Vrsta predmeta	Neriješeno istraga iz ranijih godina	Naređene istrage u toku izvještajnog perioda	Ukupno istraga u radu	Riješeno istraga u toku izvještajnog perioda	Neriješeno istraga na kraju izvještajnog perioda
KT	231	1993	2224	1992	232
KTK	13	37	50	41	9
KTPO	17	33	50	40	10
KTO	0	2	2	2	0
KTRZ	1	1	2	1	1

6). Podaci o podignutim optužnicama iskazani po pojedinim vrstama predmetima za izvještajni period:

Podaci o podignutim optužnicama za 2017.godinu:

Vrsta predmeta	Broj optužnica podignutih prije izvještajnog perioda	Broj podignutih optužnica u toku izvještajnog perioda	Ukupan broj podignutih optužnica	Broj potvrđenih optužnica u toku izvještajnog perioda	Broj optužnica čije je potvrđivanje odbijeno	Broj optužnica za koje do kraja izv. perioda nije donesena odluka o potvrđivanju
KT	378	1824	2202	1783	2	392
KTK	10	48	58	45	0	15
KTPO	12	53	65	52	0	9
KTO	1	6	7	6	0	0
KTRZ	0	0	0	0	0	0

Podaci o podignutim optužnicama za 2018.godinu:

Vrsta predmeta	Broj optužnica podignutih prije izvještajnog perioda	Broj podignutih optužnica u toku izvještajnog perioda	Ukupan broj <u>podignutih</u> optužnica	Broj potvrđenih optužnica u toku izvještajnog perioda	Broj optužnica čije je potvrđivan je odbijeno	Broj optužnica za koje do kraja izv.perioda nije donesena odluka o potvrđivanju
KT	415	1835	<u>2250</u>	1676	0	503
KTK	16	32	<u>48</u>	31	0	14
KTPO	8	32	<u>40</u>	27	0	10
KTO	1	3	<u>4</u>	3	0	0
KTRZ	0	0	<u>0</u>	0	0	0

Vrsta predmeta	Broj optužnica podignutih prije izvještajnog perioda	Broj podignutih optužnica u toku izvještajnog perioda	Ukupan broj <u>podignutih</u> optužnica	Broj potvrđenih optužnica u toku izvještajnog perioda	Broj optužnica čije je potvrđivan je odbijeno	Broj optužnica za koje do kraja izv.perioda nije donesena odluka o potvrđivanju
KT	526	1883	<u>2409</u>	1991	5	377
KTK	14	45	<u>59</u>	41	0	12
KTPO	10	17	<u>27</u>	20	0	7
KTO	0	2	<u>2</u>	1	0	0
KTRZ	0	0	<u>0</u>	0	0	0

Podaci o podignutim optužnicama za 2020.godinu:

Vrsta predmeta	Broj optužnica podignutih prije izvještajnog perioda	Broj podignutih optužnica u toku izvještajnog perioda	Ukupan broj <u>podignutih</u> optužnica	Broj potvrđenih optužnica u toku izvještajnog perioda	Broj optužnica čije je potvrđivan je odbijeno	Broj optužnica za koje do kraja izv.perioda nije donesena odluka o potvrđivanju
KT	382	1502	1884	1374	14	483
KTK	11	22	33	25	0	7
KTPO	7	21	28	20	0	7
KTO	1	4	5	4	0	1
KTRZ	0	0	0	0	0	0

Podaci o podignutim optužnicama za 2021.godinu:

Vrsta predmeta	Broj optužnica podignutih prije izvještajnog perioda	Broj podignutih optužnica u toku izvještajnog perioda	Ukupan broj <u>podignutih</u> optužnica	Broj potvrđenih optužnica u toku izvještajnog perioda	Broj optužnica čije je potvrđivanje odbijeno	Broj optužnica za koje do kraja izv. perioda nije donesena odluka o potvrđivanju
KT	482	1727	2209	1756	5	410
KTK	7	28	35	23	0	13
KTPO	7	33	40	28	0	11
KTO	1	2	3	2	0	1
KTRZ	0	0	0	0	0	0

6.1. Ako se izvrši evaluacija i komparacija prethodno iznesenih podataka koji se odnose na broj primljenih kaznenih prijavi, naređenih istraga i podignutih optužnica, posebice za kaznena djela korupcije i organiziranog kriminala, može se zapaziti blagi pad toga broja u periodu pandemije, a onda sa blagim porastom toga broja u ovom izvještajnom periodu, što pokazuje da su tužitelji, državni službenici i namještenici činili dodatani napor za vrijeme trajanja pandemije.

Ni tijekom 2021. godine nije započeto sa primjenom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u F BiH, niti su formirani Poseban odjel Vrhovnog suda F BiH i Poseban odjel Federalnog tužiteljstva FBiH, tako da je KT TK-a nastavilo da radi na ovim predmetima do njihovog konačnog preuzimanja od strane nadležnih federalnih pravosudnih institucija.

O predhodnom više nije potrebno davati bilo kakav dodatni komentar jer ovo i ovakvo stanje traje već godinama, a odgovori se ne dobijaju niti se traže.

6.2. Mjere i radnje koje po nama apsolutno utječu na kvalitet tužiteljskog rada jesu i one kojima se osigurava potpuno ali i pravilno korištenje svih alata koji su, kao takvi, propisani procesnim zakonodavstvom.

I tijekom 2021. godine nastavljen je praksa praćenja izvršenja ranije donesenih, kao i novih obveznih instrukcija glavnog tužitelja koje su se vezivale za zapažene probleme u vidu nepravilne primjene, ili različite primjene odredbi procesnog i materijalnog kaznenog zakonodavstva od strane tužitelja, kako tijekom istrage, tako i kod donošenja konačnih tužiteljskih odluka a posebice optužnica, te postupanja tužitelja tijekom glavnih pretresa, žalbenih postupaka, ponovnog glavnog pretresa nakon ukidanja prvostupanjske presude, ili tijekom pretresa pred drugostupanjskim sudom koji se otvara nakon drugog ukidanja prvostupanjskih presuda.

Nakon zapažanja predhodne loše prakse, i nakon svih predhodnih obveznih instrukcija glavnog tužitelja, koje su i donesene u cilju poboljšanja prakse, cijenimo da je i u 2021. godini došlo do apsolutnog napretka u praksi postupanja tužitelja, tako da je predhodna loša praksa skoro pa napuštena. Obvezna instrukcija je trebala, i jeste osigurala, jedinstveno djelovanje svih tužitelja u različitim procesnim situacijama, i ona je trebala otkloniti opasnosti zbog "lošeg" postupanja.

Slikovit primjer predhodnog jesu rezultati koji se vezuju za obveznu instrukciju koja se odnosila na radnje koje su tužitelji dužni poduzeti kod spajanja predmeta/postupaka protiv jednog osumnjičenog/optuženika.

7). *Predmeti završeni spajanjem više predmeta u posljednje 4 godine:*

Vrsta predmeta	2018	2019	2020	2021
KT	167	152	156	129
KTA	587	549	559	464
KTARZ	0	1	2	0
KTM	11	7	10	14
KTN	167	450	437	511
KTPO	0	1	0	4
KTK	3	2	4	6
Ukupno	935	1162	1168	1128

8). Bitnim cijenimo i rezultate koji se vezuju za **efektivnu sudsku praksu u oblasti kažnjavanja počinitelja kaznenih djela u 2021. godini.**

U vezi sa predhodnim sljedeće podatke cijenimo bitnim sljedeće podatke:

Za 2017 godinu:

Vrsta predmeta	Osudjuća presuda – <u>Zatvor</u>	Osudjuća presuda – <u>Novčana kazna</u>	Osudjuća presuda – <u>Uvjetna osuda</u>	Osudjuća presuda – <u>Sudska opomena</u>	Osudjuća presuda – <u>oslobađanje kazne</u>
KT	427	143	1462	14	2
KTK	5	1	25	0	0
KTPO	16	4	55	0	0
KTO	4	0	0	0	0
KTRZ	2	0	0	0	1
SUM	454	148	1542	14	3

Za 2018 godinu:

Vrsta predmeta	Osudjuća presuda - <u>Zatvor</u>	Osudjuća presuda – <u>Novčane kazne</u>	Osudjuća presuda – <u>Uvjetne osude</u>	Osudjuća presuda – <u>Sudska opomena</u>	Osudjuća presuda – <u>oslobađanje kazne</u>
KT	369	130	1335	10	0
KTK	11	2	11	0	0
KTPO	6	11	26	0	0
KTO	4	1	0	0	0
KTRZ	2	0	0	0	0
SUM	392	144	1372	10	0

Za 2019 godinu:

Vrsta predmeta	Osudjuća presuda - <u>Zatvor</u>	Osudjuća presuda – <u>Novčane kazne</u>	Osudjuća presuda – <u>Uvjetne osude</u>	Osudjuća presuda – Sudska opomena	Osudjuća presuda – oslobađanje kazne
KT	364	144	1263	10	1
KTK	8	1	39	0	0
KTPO	7	1	21	0	0
KTO	3	0	0	0	0
KTRZ	1	0	0	0	0
SUM	383	146	1323	10	1

Za 2020 godinu:

Vrsta predmeta	Osudjuća presuda - <u>Zatvor</u>	Osudjuća presuda – <u>Novčane kazne</u>	Osudjuća presuda – <u>Uvjetne osude</u>	Osudjuća presuda – Sudska opomena	Osudjuća presuda – oslobađanje kazne
KT	294	80	946	5	1
KTK	9	0	15	0	0
KTPO	4	3	12	0	0
KTO	0	0	0	0	0
KTRZ	1	0	0	0	0
SUM	308	83	973	5	1

Za 2021 godinu:

Vrsta predmeta	Osudjuća presuda - <u>Zatvor</u>	Osudjuća presuda – <u>Novčane kazne</u>	Osudjuća presuda – <u>Uvjetne osude</u>	Osudjuća presuda – Sudska opomena	Osudjuća presuda – oslobađanje kazne
KT	316	86	1118	2	3
KTK	6	1	22	0	0
KTPO	2	1	17	0	0
KTO	1	0	1	0	0
KTRZ	0	0	0	0	0
SUM	325	88	1158	2	3

9). Naime, na početku 2021. godine su pravljene procjene i ocjene ostvarene tužiteljske i sudske prakse kroz kaznenu politiku u vezi sa pozicijom tužiteljstva u toj oblasti.

Zapaženo je da je i predhodnih godina mjera upozorenja/uvjetna osuda, kao posebna kaznenopravna sankcija, bila najzastupljenija sankcija koju je sud izricao, posebno ako se radilo o „blažim“ kaznenim djelima.

Međutim, predhodno i nije toliko bitno koliko je bilo bitno naše zapažanje o lošoj sudskoj praksi da se ta i takva mjera upozorenja i dalje izriče čak i specijalnim povratnicima, a da se pri tome ranija uvjetna osuda uopće posebno nije cjeni, a posebno ne i opoziva, iako je zakon propisao takvu mogućnost, a tužitelji su u pravilu u takvim slučajevima predlagali opozive izrečenih uvjetnih osuda.

I u ovom periodu se posebno zapaža da sudovi kod izricanja ove mjere upozorenja u najvećem broju slučajeva ne ispunjavaju obligatornu dužnost *iz članka 305. stavak 8 ZKP-a FBiH* jer ne iznose naročite razloge kojim se rukovodi kod izricanja ovakve osude.

Istina je da je predhodna praksa sudova počela da se mijenja još u 2014. godini isključivo i samo iz razloga nove proaktivne uloge tužitelja u ovakvim slučajevima, i to kroz tužiteljske prijedloge sudu za opoziv uvjetnih osoba recidivistima, koji su novo kazneno djelo počinili za vrijeme provjeravanja/kušnje, na način stavljanja ovakvih prijedloga u optužnicama ili na glavnom pretresu, koja tužiteljska praksa je nastavljena i u 2021 godini.

U 2021. godini je dalje inicirana nova, do tada neprimjenjiva, praksa tužitelja koja se vezuje za vođenje istraga i optuženja u vezi sa počinjenjem kaznenih djela nasilje u obitelji, nasilničko ponašanje, izazivanje opće opasnosti, posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga, gdje se, u najvećem broju slučajeva, kao *izvršitelji pojavlju osobe koje se po zakonu imaju cijeliti kao osobe sa duševnim smetnjama (čl. 3 st. 1 Zakona o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama FBiH)*.

Kako se, u ne malom broju predhodnih slučajeva, susrećemo sa odlukama suda o izricanju uvjetnih osuda počiniteljima ovih kaznenih djela, to je onda i ove godine praćeno postupanje tužitelja po Obveznoj instrukciji glavnog tužitelja, po kojoj su svi tužitelj obvezni da posebnu pažnju posvete ovakvim slučajevima i dokazima kojima bi se potvrdili da su djela počinjena i zbog ovisnosti od alkohola i droga, kao i drugih zakonom prepoznatljivih razloga, te da sudovima predlažu da ukoliko izreknu uvjetne osude da osobe kojima je izrečena uvjetna osuda sud počinitelje stavi i pod zaštitni nadzor sa ispunjenjem jedne ili više propisanih obveza (*članci 68, 69 i 70 KZ-a FBiH*), a za slučaj neispunjenja određenih obveza iz ovoga nadzora da tužitelji sudu predlažu posljedice takvog nečinjenja propisane u *stavka 4. članka 70. KZ-a FBiH*.

Možemo zapaziti da i u ovome izvještajnom periodu sve prethodno nije potpuno prihvaćeno kao opravdano dobra tužiteljska i sudska praksa, čime su objekti koji su zaštićeni prethodno naznačenim kaznenim djelima ostali bez pune zakonom propisane zaštite.

Na sudsku praksu kroz kaznenu politiku sudova KT TK-a su utjecale i podnesene žalbe tužitelja na presude vezano za odlučivanja sudova o kaznenopravnoj sankciji.

Posebnim ističemo da je još od 2017. godini egzistirao generalan stav da se KT TK-a ima uvijek žaliti u slučajevima kada se građanima TK-a sudi za *kaznena djela neovlaštenog držanja eksplozivnih materija i tzv. „dugog“ naoružanja*, i kada sud tim optuženim izrekne kaznenu sankciju-uvjetnu osudu, te da žalbom tražimo preinačenje presude u odluci o sankciji sa prijedlogom da sud izrekne kazne zatvora.

Međutim, i dalje cijenimo da sudska praksa kroz kaznenu politiku i u 2021. godini nije adekvatna postojećem stanju društvenih odnosa na području TK-a, što se posebice odnosi na broj izrečenih uvjetnih osuda, jer naše žalbe izjavljene iz ovih razloga od drugostupanjskog suda nisu uvažavane.

Iako je kaznena politika posljedica sudskih odluka, ipak cijenimo da kroz povećan broj izjavljenih žalbi na prvostupanjske presude, kao i kroz dodatne radnje u prvostupanjskom postupku kod prikupljanja svih dokaza i informacija koje utječu na odluku suda o izboru kaznenih sankcija možemo utjecati na strožiju i primjereniju kaznenu politiku u narednom periodu.

9.1. Na isti način je tužiteljstvo postupalo i vezano za kaznena djela *Spriječavanja službenih osoba u vršenju njihovih dužnosti i napad na te osobe u vršenju poslova sigurnosti (članak 358 i članak 359 KZ-a FBiH)*, koji slučajevi su se nerijetko završavali sudskim izricanjem uvjetnih osuda koje su uvijek sa naše strane osporavane žalbom, čija uspješnost nije evidentna.

Dalje smo posebnu pažnju usmjeravali i na kaznena djela *Nasilje u obitelji (članak 222 KZ-a FBiH)* u vezi sa kojim dijelom takođe cijenimo da je sudska praksa kroz kaznenu politiku bila i dalje blaga, na koju značajno nismo mogli utjecati bez obzira što je naš institucionalan stav da izjavljujemo žalbe na sve presude koje se odnose na kaznena djela iz *članka 358 i članka 359 KZ-a FBiH* u kojima nije izrečena kazna zatvora, ali i pored toga nismo mogli posebno utjecati na sudsku kaznenu politiku za ista djela izjavljenim žalbama.

U ovom izvještajnom periodu bitnim prepoznajemo sljedeće statističke podatke za prethodna kaznena djela, kako slijede:

	Čl. 222	Čl. 358	Čl. 359
Zaprimljeno prijava u toku perioda	248	24	10
Istrage naredene u toku perioda	134	17	6
Neprovođenje istrage u periodu	106	1	4
Naredbe o obustavi istrage u periodu	36	0	1
Podignute optužnice u periodu	95	18	7
Odbijajuća presuda u periodu	3	0	0
Oslobađajuća presuda u periodu	5	0	1
Osuđujuće presuda - zatvorska kazna u periodu	17	11	2
Osuđujuća presuda - novčana kazna u periodu	4	0	0
Osuđujuća presuda - uvjetna osuda u periodu	65	9	4

I ovaj izvještajni period karakteriše veliki broj slučajeva koji se odnose na kazneno djelo *Nasilje u obitelji* i koji su okončani naredbama o neprovođenju i obustavi istrage.

9.2. Ono što se za predhodne slučajeve posebno zapaža jeste da se suočavamo sa većim brojem slučajeva u kojima žrtve ovakvog nasilja (supruge, djeca i roditelji) nakon što kazneno prijave nasilnika, ili na drugi način bude otkriveno ovo kazneno djelo, se tijekom postupka, a najčešće nakon što prethodno daju svoje iskaze kao svjedoci/žrtve, prihvate zakonom propisanu blagodet (*članak 97 ZKP-a FBiH*) i odbiju da svjedoče, što dovede do prethodnih negativnih tužiteljskih odluka, ali i oslobađajućih presuda

U ovom izvještajnom periodu bilježimo 78 ovakvih slučajeva u kojima pravosuđe, iz prethodnih razloga, nije moglo dati adekvatan odgovor na ovu vrstu nasilja.

Razlog za predhodno cijenimo da su prije svega u tradicionalnom odnosu prema ženama u bračnoj zajednici i dominantnoj ulozi supruga. Kako je supruga, kao žrtva, u opasnosti da bude riješena mogućnosti zadovoljenja minimuma njenih socijalnih potreba, zbog opasnosti od “osvete” osumnjičenog koji najčešće jedini radi i zarađuje od rada u obitelji, te da zbog svjedočenja bude lišena doprinosa za njeno i izdržavanje zajedničke djece od osumnjičenog/optuženog, ona u predhodnim slučajevima bira manje “zlo” ostajući u istom domu sa nasilnikom.

Ujedno, i kada se i ishodi osuđujuća presuda protiv ovakvih nasilnika kaznena politika suda je takva da se njima prevladavajuće izriču posebne kaznene sankcije/uvjetne osude, što, po nama, na njih ne utječe dovoljno odvraćajuće da to djelo opetovano ne počine, koji recidivi se takođe evidentiraju.

10). 2021. godina, kao i sve prethodne godine, obilježena je u uspješnosti borbe protiv protiv kaznenih djela protiv zdravlja ljudi, pri čemu se odmah zapaža da nismo imali veći broj otvoreni slučajeva koje se vezuju za pandemiju nastalu usljed korona virusa, niti onih koji se odnose na nesavjesno liječenje.

Međutim, i dalje bilježimo veliki broj slučajeva koji se odnose na kaznena djela povezana sa neovlaštenom proizvodnjom i stavljanjem u promet opojnih droga, ali i onih vezani za posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga.

Vezano za kaznena djela *Proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga iz članka 238 KZ-a FBiH i Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz članka 239 KZ-a FBiH uporedni podatci za prošlu i godinu na koju se odnosi ovo izvješće jesu:*

2020 godina	Čla	Zaprimljeno prijava	Naređene istrage	Neprovođenje istrage	Naredbe o obustavi istrage	Podignute optužnice	Oslobađajuća	Zatvorska	Novčana	Uvjetna
F/23		309	263	8	6	266	3	32	17	152
2021 godina	Čla	Zaprimljeno prijava	Naređene istrage	Neprovođenje istrage	Naredbe o obustavi istrage	Podignute optužnice	Oslobađajuća presuda	Zatvorska kazna	Novčana kazna	Uslovna osuda
F/23		377	360	21	6	349	4	48	29	268

Vezano za uspješnost organa otkrivanja i gonjenja počinitelja kaznenih djela *Neovlaštenom proizvodnjom i stavljanjem u promet opojnih droga iz članka 238 KZ-a FBiH* postignuti rezultati se mogu cijeliti zadovoljavajućim.

Međutim, kada se ocjeni ta uspješnost vezana za otkrivanje i kazneno gonjenje počinitelja kaznenog djela ***Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz članka 239 stavak 3 KZ-a FBiH*** može se zapaziti da su nastavljeni po nama negativni trendovi koji su zapaženi i ranijih godina, ***što sve ima za posljedicu značajno trošenje materijalnih i ljudskih resursa tužiteljstva u ovome dijelu.***

Naime, ***već 2018 godine evidentiramo 97. slučajeva*** u kojima je podignuta optužnica za ovo kazneno djelo vezano za ***posjedovanje marihuane ili skanka u količinama od 0,023 gr., 0,025 gr., 0,027 gr., 0,028 gr., 0,035 gr., 0,090 gr. i druge količine koje dosežu samo do 1. grama ?!!!***

Ono što izaziva dodatnu pozornost u prethodnom smislu jeste podatak da je u 2021 godini podignuto 169. optužnica (ukupna količina marihuane u posjedu bila je 63,63 gr.) za kazneno djelo iz članka 239 stavak 3 KZ-a FBiH, kojima je predmet bio posjedovanje istih pojedinačnih količina marihuane kao i u 2018 godini?!!!

Preračunato u godišnju normu, po novim orijentacionim mjerilima o radu tužitelja i sudaca, bi proizašlo da je na ovom broju podignutih optužnica, sa ovim posjedovanim količinama kanabisa, tužiteljima koji su radili na ovim slučajevima, srazmjerno njihovom broju slučajeva, priznato 140 % godišnje norme jednog tužitelja (?!!!).

Kada se ne računaju materijalni troškovi predhodnih kaznenih postupaka pred tužiteljstvom i sudom onda bi to značilo da je tužiteljima i sucima, srazmjerno radu na ovim predmetima, isplaćeno kroz plaće iznos od cca. 160.000 KM, pri čemu se ne računajući plaće namještenika koji su neposredno uključeni u rad na ovim predmetima.

Naime, svaki ovakav pojedinačan slučaj znači da agencije za provođenje zakona predhodno otkrivaju ovo kazneno djelo i počinitelja, prikupljaju dokaze i obavještenja, podnose izvješće tužiteljstvu o poduzetim radnjama i mjerama, nakon čega tužitelj otvara istragu koju okončava i podiže optužnicu, ta optužnica mora biti predmetom ispitivanja i potvrđivanja od strane suca za prethodno saslušanje, nakon čega se provodi sudski postupak koji će biti realiziran donošenjem sudske presude, koju onda valja i pismeno uraditi i dostaviti strankama i branitelju, kao i sve dodatne radnje koje se s tim u vezi nameću.

Po nama i predhodni podatci bi trebali da izazovu institucionalan odgovor na pitanje da li se u predhodnom smislu bespotrebno rasipaju ljudski i materijalni resursi tužiteljstva, a onda i sudova u FBiH, kroz provođenje kaznenih postupaka kojima je predmet ovo kazneno djelo u gore označenim količinama.

U nastavku slijedi tabelarni prikaz svih vrsta i količina opojnih droga koje su bile predmet posjeda i optuženja za kazneno djelo iz članka 239 stavak 3 KZ-a FBiH.

Vrsta opojne droge	Oduzeta količina
Cannabis Sativa (grama)	1.771,19 (grama)
Amfetamin (grama)	114,74 (grama)
Metilendioksimetamfetamin (MDMA)	5,88 (grama)
Kokain (grama)	3,11 grama
Alprazolam (tableta)	0 (tableta)
Bromazepam (tableta)	270 (tableta)
Buprenofin (tableta)	25 (tableta)
Diazepam (tableta)	8 (tableta)
Heroin (grama)	1,37 (grama)

U konačnom cijenimo da i predhodno izvršenje kaznenog zakonodavstva nameće preispitivanje i ovih zakonskih rješenja, a sve kako bi bila ostvarena vladavina zakona.

Naime, zakonska rješenja u FBiH u prethodnom dijelu u odnosu na ista u RS-u pokazuju da postoji potpuna disharmonija entitetskih zakona, što očito ima za posljedicu nejednakost građana BiH pred zakonom, jer je u RS-u dekriminalizirano djelo posjedovanja opojne droge, dok ono u FBiH još uvijek egzistira kao posebno kazneno djelo.

Bit ovoga problema je vidljiv i kroz komparaciju zakonskih rješenja koja se odnosi na rješenja iz prekršajnog zakonodavstva u odnosu na ona u kaznenom zakonodavstvu.

Naime, u članku 3 točka 14 i članku 4 Zakonu o javnom redu i miru Tuzlanskog kantona, kao što je to propisano i u Sarajevskom kantonu, propisano je da prekršaj čini onaj građanin koji **na javnom mjestu uživa opojnu drogu** i psihotropne supstance, kao i u prostorijama tijela vlasti, gospodarskih društava i drugih pravnih osoba, u zajedničkim prostorijama (dvorište, stubište, podrum, šupe, tavan i sl. stambene zgrade) u kojoj je nastanjeno više stanara, kad je u te prostorije omogućen pristup i osobama koje ne stanuju u toj zgradi odnosno stubištu, kao i na drugim mjestima kad je usljed blizine ili izloženosti vidiku izvršenom radnjom narušen javni red i mir, **za koji prekršaj je propisana novčana kazna od 150,00 KM do 1.500,00 KM.**

Bitno je napomenuti da je ovim zakonom koji je donesen 2001. godine bio propisan prekršaj za onoga tko ne samo što na javnom mjestu uživa nego i posjeduje opojnu drogu i psihotropne supstance, međutim nakon toga je došlo do izmjena ovoga zakona i ovakav prekršaj više ne postoji, tako da je ostao kazneni čin onoga tko posjeduje opojnu drogu ili druge psihotropne sustance.

Arumentum acontrario bi značio da onaj tko na javnom i drugim pomenutim mjestima kod sebe u odjeći, torbi i tsl., ili kod kuće, posjeduje opojnu, drogu i/ili psihotropnu supstancu, koju drogu on ima očito namjeru da koristi, odgovarat će ne za prekršaj nego za kazneno za djelo iz stavka 3 članka 239 KZ-a FBiH, kakva zakonska rješenja su proturječna sama sebi, kada se pretresom te osobe ta droga pronađe kod njega.!!!

Ono što se dodatnim zapaža da se sudska praksa na ovome području nije decidno odredila kada to postoje uvjeti iz članka 25 KZ-a FBiH kada djelo ovakvog posjedovanja ne bi bilo kazneno djelo iz članka 239 stavak 3 KZ-a FBiH (beznačajno djelo) (Posjedovanje marihuane u količinama od 0,023 gr., 0,025 gr., 0,027 gr., 0,028 gr., 0,035 gr., 0,090 gr. i druge količine koje dosežu samo do 1. grama)

Prethodno izneseni podatci o broju podignutih optužnica za kazneno djelo iz članka 239 stavak 3 KZ-a FBiH, kojima je predmet bilo posjedovanje opojne droge marihuane u količinama do 1 gr, sa ukupno sabranom količinom na godišnjoj razini, nameće potrebu traženja zakonskih rješenja koja ne bi imala za posljedicu ovakvo rasipanje ljudskih i materijalnih resursa u kaznenom postupku, sa negativnim finansijskim efektima koji su isto tako prethodno izneseni.

11). Dalje bitnim cijenimo i rezultate koji su u KT TK-a ostvareni i u 2021. godini, a koji se odnose na ocjenu ispunjenja dužnosti tužitelja koje doprinose poboljšavaju poziciju žrtve/oštećenih u kaznenom postupku.

Pozicija oštećenog u kaznenom postupku i u ovome izvještajnom periodu je bila determinirana isključivo kroz samostalno djelovanje oštećenih/žrtava, ili kroz radnje koje je u tom postupku poduzimao njihov izabrani punomoćnik.

Pri tome se i dalje bilježi u većini otvorenih slučajeva da tužitelji ne ispunjavaju svoje zakonske dužnost, pa tako i one da tijekom istrage provode mjere i prikupljaju dokaze koji se odnose na postavljeni imovinsko-pravni zahtjev oštećenih (čl. 45 st. 2) i odredbe iz Glave XVII. ZKP-a FBiH, a to posebno ne i u slučajevima gdje taj dio poduzetih radnji i mjera neće dovesti u pitanje ostvarenje optimalnih rokova za završetak istrage, i kada oštećeni nemaju kvalifikovanog punomoćnika.

U predhodnim slučajevima tužitelji zanemaruju i svoju dužnost koju imperativno nameće odredba članka 13 ZKP-a FBiH, jer oštećene koji nemaju kvalifikovanog punomoćnika i koji su neuki, ne poučavaju o njihovim pravima koja po zakonu njima pripadaju, pa tako i kod postavljanja imovinsko pravnog zahtjeva, kao i da taj zahtjev bude jasan i određen.

Ujedno, i dalje je nastavljena loša tužiteljska praksa kroz tužiteljsko nesipunjenje zakonski dužnosti iz članka 211 stavak 1 ZKP-a FBiH da prikupljaju dokaze o imovinsko-pravnom zahtjevu vezanom za kazneno djelo, što onda dodatno i bespotrebno opterećava i parnični sud koji će odlučivati o takvom zahtjevu nakon okončanja kaznenog postupka, iako je o takvom zahtjevu već u kaznenom postupku moglo biti odlučeno, posebice ako taj dio postupka izvođenja dokaza i dr. ne bi značajno utjecao na dužinu trajanja ovoga postupka.

Dalje je posebno zapaženo da i u situacijama u kojima je činjenična dispozicija naše optužnice sadržavala decidnu činjeničnu tvrdnju o visini štete sa tačnim novčanim određenjem, što bi sudovi presudom i prihvatili, ali onda i pored postavljenog opredjeljenog zahtjeva tijekom predhodnog predistražnog postupka presudama se uvijek ne odlučuje potpuno ili djelomično o tim zahtjevima.

Krajem godine, na koju se odnosi ovo izvješće, promijenjena je praksa sudova apelacione nadležnosti jer je sada i tužitelj u mogućnosti da osporava presudu u dijelu odluke suda prvog stupnja kojom je nezakonito odbijeno odlučivanje o postavljenom imovinskopравnom zahtjevu, ili je sudska odluka o tom zahtjevu očito pogrešna, što će sve dovesti do većeg stupnja zaštite prava oštećenih/žrtava.

Ujedno, u izvještajnom periodu belježimo promjenu paradigme u odlučivanju suda kod izricanja uvjetnih osuda na način da sudovi sada, skoro bezrezervno, aktiviraju zakonsku mogućnost dodatne zaštite oštećenih, pri čemu značajno discipliniraju i osuđene osobe, na način da kada osuđenog obveže da naknadi štetu oštećenom ili od njega oduzme imovinsku korist u kojoj je konzumirana i ta šteta, naknadi štetu i/ili vrati imovinsku korist, na način da ispunjenje ovih obaveza odredi kao poseban uvjet, a za slučaj da tu obvezu vraćanja osuđeni ne ispuni da će biti određeno izvršenje utvrđene kazne zatvora iz uvjetne osude (*članci 63 i 66 KZ FBiH*).

Tijekom 2021. godine tužitelji ovoga tužiteljstva su nastavili izvršavati dužnosti iz posebne obvezne instrukcije glavnog tužitelja po kojoj su tužitelji dužni da u prethodnoj situaciji kada sud ne odluči na prethodan način da moraju izjavljivati žalbe na odluke o takvoj nepotpunoj kaznenoj sankciji, sa prijedlogom u žalbi da se u uvjetnoj osudi kao poseban uvjet naloži optuženom ispunjenje obaveza naknade štete, kao posebna radnja, a za slučaj da optuženici tu obvezu ne ispune u ostavljenom roku da se opozove uvjetna osuda i odredi izvršenje kazne utvrđene u toj osudi.

Poduzete mjere i radnje KT TK-a i u 2021. godini u prethodnom cilju su bile djelom efektivne, tako da sada imamo daleko bolju sudska praksu, kojom se pruža ipak veća zaštita oštećenog/žrtve u kaznenom postupku.

Efekte prethodne obvezne instrukcije su ostvareni u 2021. godini i kroz zaključene sporazume o priznanju krivnje između KT TK-a i osumnječenika, kao i kroz prijedloge u optužnicama za izdavanje kaznenih naloga.

U 2021. godini nastavljena je dobra praksa da tužitelji, nakon pravomoćnosti presuda u kojima je izrečena uvjetna osuda sa uvjetovanom obvezom osuđenog da naknadi štetu oštećenom, nisu mogli izdavati naredbe o arhiviranju spisa, nego su bili i jesu u obvezi da prate ispunjenje ovakve obveze osuđenog, a u slučaju kada isti, u ostavljenom roku u presudi, ne ispuni svoju dužnost nadoknade štete oštećenom, da su tužitelji dužni pred sudovima pokretati postupak opoziva izrečene uvjetne osude i tražiti izvršenje utvrđene kazne zbog ovoga neispunjenja na način na koji je to u zakonu propisano.

12. U 2021 godini još uvijek nisu otklonjene sve posljedice koje nastaju zbog loše prakse tužitelja, koja je posebno bila zabrinjavajuća u prethodnom periodu, glede bitnog sadržaja optužnica KT TK-a u kojima se radi o kaznenim djelima protiv sigurnosti javnog prometa, što je sve znalo rezultirati čak i oslobađajućim presudama.

Pri tome su se posebno imala u vidu ova kaznena djela kojima je umišljajno ugrožen javni promet i doveden u opasnost život i tjelo ljudi, a sve to je bila posljedica alkoholoziranosti osobe koja je počinila to djelo.

13. Tijekom 2021. godine posebna pažnja je i dalje bila usmjerena na izvršenje odredbi ZKP-a FBiH u vezi sa mogućnosti da tužitelj sa osumnjičenima zaključuje sporazume o priznanju krivnje, kao i da podigne optužnicu sa kaznenim nalogima, u slučajevima u kojima je ovo načelo oportuniteta dozvoljeno primjeniti, jer sve to dovodi do efikasnog okončanja kaznenih slučajeva.

Potvrda predhodnog jesu i uporedni podatci o broju predmeta u kojima je KT TK-a sa osumnjičenicima/optuženicima od **2015. do 2019 godine, 2016. i 2017. godine, zaključilo sporazume o priznanju krivnji:**

	Zaključeno sporazuma - Predmeti	Zaključeno sporazuma – Osobe
2015. godina	70	101
2016. godina	85	113
2017. godina	79	96
2018. godina	56	76
2019. godina	68	92
2020. godina	32	35
2021. godina	17	18

Dalje se u potvrdi predhodnog prezentiraju i podatci za isti vremeski period o broju predmeta u kojima podignute optužnice sa prijedlogom sudu za izdavanje kaznenih naloga:

	Optužnica sa kaznenim nalogom – Predmeti	Optužnica sa kaznenim nalogom Osobe
2015. godina	701	798
2016. godina	585	631
2017. godina	512	568
2018. godina	553	581
2019. godina	655	720
2020. godina	503	533
2021. godina	429	452

Cjeneći predhodne podatke očito je da u pandemijskim godinama, u odnosu na ranije godine, nije ostvaren značajan efekat ovoj oblasti.

14. U narednom dijelu slijede podatci za 2021. godinu o *vrstama presuda po karakteru odluka suda o meritumu*, kao i o broju žalbi koje su od KT TK-a izjavljene u ovoj godini na prvostupanjske presude, kao i broj odluka sudova o našim žalbama, tako da se razlika između broja izjavljenih žalbi i broj odluka po žalbi odnosi na broj žalbi o kojima još uvijek nije donesena odluka suda.

U 2018. godini:

Vrsta predmeta	Obustava postupka	Osudujuće presude	Odbijajuće presude	Oslođajuće presude	Uložene žalbe	Uvažene žalbe	Odbijene žalbe
KT	73	1819	8	88	531	81	361
KTK	0	35	0	3	23	4	8
KTPO	3	43	0	6	19	5	9
KTO	0	5	0	0	1	0	1
KTRZ	0	2	0	0	4	2	1
SUM	80	1904	8	97	578	92	380

U 2019. godini:

Vrsta predmeta	Obustava postupka	Osudujuće presude	Odbijajuće presude	Oslođajuće presude	Uložene žalbe	Uvažene žalbe	Odbijene žalbe
KT	77	1782	3	129	492	109	272
KTK	0	48	1	12	20	15	5
KTPO	2	29	0	4	18	7	15
KTO	0	3	0	0	1	0	0
KTRZ	0	1	0	0	0	0	1
SUM	79	1863	4	145	531	131	293

U 2020. godini:

Vrsta predmeta	Obustava postupka	Osudujuće presude	Odbijajuće presude	Oslođajuće presude	Uložene žalbe	Uvažene žalbe	Odbijene žalbe
KT	48	1326	7	61	325	69	141
KTK	2	24	0	3	21	9	8
KTPO	1	19	0	3	10	6	9
KTO	0	0	0	0	0	0	1
KTRZ	0	1	0	0	1	1	0
SUM	51	1370	7	67	357	85	159

U 2021. godini:

Vrsta predmeta	Obustava postupka	Osudujuće presude	Odbijajuće presude	Oslođajuće presude	Uložene žalbe	Uvažene žalbe	Odbijene žalbe
KT	80	1525	9	76	350	64	109
KTK	0	29	0	5	16	5	6
KTPO	1	20	0	4	12	7	4
KTO	0	2	0	0	1	0	0
KTRZ	0	0	0	0	0	0	0
SUM	81	1576	9	85	379	76	119

Dakle u izvještajnom periodu za 2021. godinu bilježi se neznatan pad dobrih rezultata u ovoj oblasti koji se ima pripisati svim ograničenjima nastalim u prethodnom periodu pandemije.

15). Zadatak KT TK-a u širem smislu je generalna prevencija kao i specijalna prevencija, izražena kroz *otkrivanje i progon počinitelja kaznenih djela.*

Od suštinskog je značaja procjena postojanja osnova sumnje kao zakonskog predujeta za postupanje tužitelja, pri čemu je neophodno osigurati poštivanje ljudskih prava u smislu zaštite od neutemeljenog kaznenog progona.

Jedan od najdelikatnijih dijelova tužiteljskog posla jeste procjena postojanja osnova/osnovane sumnje da bi se moglo narediti provođenje istrage s jedne strane, i s druge strane zaštita građana od mogućeg neosnovanog vođenja istrage i podizanja optužnice, što zavisi isključivo od slobodne ocjene tužitelja.

Na temelju nekoliko pokazatelja moguće je ocijeniti uspješnost djelovanja KT TK-a u postupcima otkrivanja počinitelja kaznenih djela.

To su prvenstveno pokazatelji o:

- ✓ *broju otkrivenih kaznenih djela i počinitelja tih djela,*
- ✓ *broju donesenih naredbi za provođenje istrage,*
- ✓ *broju tužiteljskih odluka da se istraga ne pokrene ili da se otvorena istraga obustavi,*
- ✓ *broju podnesenih i potvrđenih optužnica,*
- ✓ *broju presuđenih predmeta,*
- ✓ *vrsti izrečenih presuda,*
- ✓ *izjavljenim žalbama, kao i*
- ✓ *ostvarenje norme tužilaca, a u vezi sa predhodnim i ostavri vanje norme tužitelja u godini na koju se odnosi ovaj izvještaj.*

16. U narednom dijelu ovoga izvještaja prezentiraju se statistički podatci koji se odnose na **podatke iz 2019., 2020. i 2021. godine, po broju riješenih prijava, istraga, kao i načina rješavanja, i broja podignutih optužnica.**

	2019.godina	2020. godina	2021. godina
Broj riješenih prijava	5677	5124	6148
Broj riješenih istraga	2362	2037	2362
Broj podignutih optužnica	1973	1591	1791

Podaci za 2019 godinu:

Vrsta predmeta	Broj naredbi o neprovođenju istrage	Broj naredbi o provođenju istrage	Riješeno na drugi način u fazi prijave	Broj naredbi o obustavi istrage	Broj podignutih optužnica	Riješeno na drugi način u fazi istrage
KT	472	2133	251	229	1883	56
KTK	104	63	6	13	45	4
KTF	0	2	0	1	1	0
KTPO	35	25	8	7	17	0
KTO	0	3	2	0	2	0
KTRZ	0	1	0	1	0	0
SUM	611	2227	267	251	1948	60

Podaci za 2020 godinu:

Vrsta predmeta	Broj naredbi o neprovođenju istrage	Broj naredbi o provođenju istrage	Riješeno na drugi način u fazi prijave	Broj naredbi o obustavi istrage	Broj podignutih optužnica	Riješeno na drugi način u fazi istrage
KT	495	1671	232	226	1502	47
KTK	86	31	21	6	22	0
KTF	0	2	1	0	1	0
KTPO	18	26	2	2	21	0
KTO	0	4	2	0	4	0
KTRZ	0	0	0	0	0	0
SUM	599	1734	258	234	1550	47

Podaci za 2021 godinu:

Vrsta predmeta	Broj naredbi o neprovođenju istrage	Broj naredbi o provođenju istrage	Riješeno na drugi način u fazi prijave	Broj naredbi o obustavi istrage	Broj podignutih optužnica	Riješeno na drugi način u fazi istrage
KT	664	1993	233	233	1727	42
KTK	114	37	41	11	28	2
KTF	0	0	0	0	0	0
KTPO	10	33	6	3	33	4
KTO	1	2	3	0	2	0
KTRZ	1	1	3	1	0	0
SUM	790	2066	286	248	1790	48

17. Uporedni podatci iz 2020. i 2021. godine koji se vezuju za starost predmeta u fazi prijave/istrage sa aspekta dužine trajanja istražnog postupka:

		Duže od 6 mjeseci	Stariji od 1 godinu	Stariji od 2 godine	Stariji od 3 godine	Stariji od 4 godine	Stariji od 5 godina
Prijave na dan 31.12.2020	KT	516	275	103	38	25	15
	KTPO	9	7	4	0	0	0
	KTK	46	29	15	8	4	2
	KTRZ	0	0	0	0	0	0
	KTM	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	571	311	122	46	29	17
Istrage na dan 31.12.2020	KT	136	95	54	37	31	28
	KTPO	8	7	7	6	6	4
	KTK	6	5	2	2	2	2
	KTRZ	1	1	1	0	0	0
	Ukupno	151	108	64	45	39	34

		Duže od 6 mjeseci	Stariji od 1 godinu	Stariji od 2 godine	Stariji od 3 godine	Stariji od 4 godine	Stariji od 5 godina
Prijave na dan 31.12.2021	KT	458	289	101	36	15	13
	KTPO	20	12	3	2	0	0
	KTK	40	30	15	9	6	2
	KTRZ	4	4	0	0	0	0
	KTM	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	522	335	119	47	21	
Istrage na dan 31.12.2021	KT	92	70	51	40	31	25
	KTPO	6	6	5	5	5	5
	KTK	4	2	2	1	1	1
	KTRZ	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	102	78	58	46	37	31

18). Posebni podatci koji se odnose na Odsjek za ratne zločine:

Period 01.01 – 31.12.2021. godine	KTRZ
Broj neriješenih predmeta na početku izvještajnog perioda	22
Broj primljenih predmeta u toku izvještajnog perioda	19
Broj predmeta koji su riješeni u toku izvještajnog perioda	11
Broj neriješenih predmeta na kraju izvještajnog perioda	30
Umanjenje	-8

19. Prosječno zaduženje i prosječan broj okončanih predmeta svakog tužitelja (prosječni broj zaduženih predmeta – KTA, KTN, KT prijava ,po tužitelju u izvještajnom periodu),.

Tužitelj	Oznaka vrste predmeta	Broj neriješenih predmeta na početku perioda	Priliv	Riješeni	Broj neriješenih predmeta na kraju perioda	Stopa rješavanja priliva	Udio starih neriješenih na kraju perioda
ALMA DUBRAVIĆ	KT	61	112	117	56	104,46%	25
	KTA	216	128	183	161	142,97%	21
	KTN	570	9	147	432	1633,33%	422
	KTŽ	9	18	17	10	94,44%	7
ALMA DUBRAVIĆ Ukupno		856	267	464	659	173,78%	475
ALMA DŽAFEROVIĆ	KT	27	100	92	35	92,00%	4
	KTA	61	138	107	92	77,54%	3
	KTARZ	36	1	10	27	1000,00%	24
	KTN	75	13	15	73	115,38%	58
	KTNRZ	6	8	2	12	25,00%	4
	KTRZ	2	2	3	1	150,00%	0
	KTŽ	17	19	21	15	110,53%	7
ALMA DŽAFEROVIĆ Ukupno		224	281	250	255	88,97%	100
AMINA BAKIC	KT	22	157	138	41	87,90%	4
	KTA	18	193	174	37	90,16%	2
	KTN	533	109	54	588	49,54%	421
	KTŽ	7	5	10	2	200,00%	1
AMINA BAKIC Ukupno		580	464	376	668	81,03%	428
ANELA GARCEVIC	KT	0	8	5	3	62,50%	0
	KTA	9	22	14	17	63,64%	4
	KTAK	35	45	30	50	66,67%	5
	KTAPO	2	0	1	1	0,00%	0
	KTK	3	23	22	4	95,65%	0
	KTKŽ	1	0	0	1	0,00%	1
	KTN	595	59	73	581	123,73%	491
	KTPO	4	7	6	5	85,71%	0
	KTPOŽ	1	0	1	0	0,00%	0
	KTŽ	3	2	2	3	100,00%	3
ANELA GARCEVIC Ukupno		653	166	154	665	92,77%	504
DALIBOR BINGAS	KT	2	4	4	2	100,00%	0
	KTA	12	21	30	3	142,86%	0
	KTAK	24	41	31	34	75,61%	0

	KTAPO	1	1	0	2	0,00%	0
	KTK	14	23	27	10	117,39%	9
	KTKŽ	2	2	1	3	50,00%	3
	KTN	410	21	67	364	319,05%	275
	KTPO	1	2	0	3	0,00%	1
	KTŽ	4	2	3	3	150,00%	3
DALIBOR BINGAS Ukupno		470	117	163	424	139,32%	291
DAMIR SUHONIĆ	KT	44	135	118	61	87,41%	10
	KTA	65	135	136	64	100,74%	0
	KTN	827	95	237	685	249,47%	490
	KTŽ	11	26	26	11	100,00%	11
DAMIR SUHONIĆ Ukupno		947	391	517	821	132,23%	511
DAMIR ČAJIĆ	KT	30	157	120	67	76,43%	1
	KTA	69	115	47	137	40,87%	9
	KTN	234	120	64	290	53,33%	183
	KTPOM	1	0	0	1	0,00%	1
	KTŽ	0	1	1	0	100,00%	0
DAMIR ČAJIĆ Ukupno		334	393	232	495	59,03%	194
DAMIR ČAČKOVIĆ	KT	68	95	126	37	132,63%	7
	KTA	123	128	163	88	127,34%	3
	KTN	530	7	26	511	371,43%	505
	KTŽ	10	30	38	2	126,67%	2
DAMIR ČAČKOVIĆ Ukupno		731	260	353	638	135,77%	517
DANICA KOVAČEVIĆ	KT	53	64	89	28	139,06%	16
	KTA	102	69	74	97	107,25%	44
	KTN	489	3	2	490	66,67%	484
	KTŽ	10	18	18	10	100,00%	9
DANICA KOVAČEVIĆ Ukupno		654	154	183	625	118,83%	553
DINA HRUSTANOVIĆ	KT	76	112	114	74	101,79%	4
	KTA	77	106	123	60	116,04%	6
	KTK	1	0	1	0	0,00%	0
	KTN	555	108	175	488	162,04%	310
	KTŽ	1	7	1	7	14,29%	3
DINA HRUSTANOVIĆ Ukupno		710	333	414	629	124,32%	323
DRAGAN RADOVANOVIĆ	KT	2	0	0	2	0,00%	2
	KTA	5	10	14	1	140,00%	0
	KTAK	8	36	34	10	94,44%	0
	KTAPO	1	1	2	0	200,00%	0
	KTF	1	0	0	1	0,00%	0
	KTK	2	7	5	4	71,43%	2

	KTŽ	0	2	0	2	0,00%	2
	KTN	65	69	12	122	17,39%	3
	KTO	0	1	1	0	100,00%	0
	KTPO	8	8	11	5	137,50%	3
	KTPOŽ	0	2	0	2	0,00%	2
	KTŽ	2	1	1	2	100,00%	2
DRAGAN RADOVANOVIC Ukupno		94	137	80	151	58,39%	16
DRAŽEN MILIĆEVIĆ	KTA	7	10	10	7	100,00%	2
	KTAK	26	42	33	35	78,57%	1
	KTAPO	2	0	2	0	0,00%	0
	KTK	10	28	32	6	114,29%	2
	KTŽ	3	0	1	2	0,00%	2
	KTN	551	45	32	564	71,11%	489
	KTPO	3	3	3	3	100,00%	1
	KTPOŽ	4	0	1	3	0,00%	3
	KTŽ	2	1	0	3	0,00%	3
DRAŽEN MILIĆEVIĆ Ukupno		608	129	114	623	88,37%	503
DŽEVAD ČEJVANOVIĆ	KT	44	135	138	41	102,22%	10
	KTA	45	109	115	39	105,50%	0
	KTAPO	1	0	0	1	0,00%	0
	KTN	649	77	106	620	137,66%	510
	KTŽ	3	23	23	3	100,00%	2
DŽEVAD ČEJVANOVIĆ Ukupno		742	344	382	704	111,05%	522
EMIR BAKIC	KT	74	149	150	73	100,67%	12
	KTA	241	135	159	217	117,78%	83
	KTN	329	13	8	334	61,54%	313
	KTŽ	19	19	18	20	94,74%	14
EMIR BAKIC Ukupno		663	316	335	644	106,01%	422
EMIR IBRAHIMOVIĆ	KT	12	100	90	22	90,00%	3
	KTA	105	136	134	107	98,53%	12
	KTARZ	28	1	6	23	600,00%	22
	KTN	285	57	66	276	115,79%	210
	KTNRZ	11	7	5	13	71,43%	6
	KTRZ	2	2	2	2	100,00%	1
	KTŽ	8	16	13	11	81,25%	3
EMIR IBRAHIMOVIĆ Ukupno		451	319	316	454	99,06%	257
FAHRUDIN ŠLJIVIĆ	KT	41	117	112	46	95,73%	13
	KTA	79	129	138	70	106,98%	7
	KTN	535	9	20	524	222,22%	514
	KTŽ	0	21	21	0	100,00%	0

FAHRUDIN ŠLJIVIĆ Ukupno		655	276	291	640	105,43%	534
GANIJETA ARIFHODŽIĆ	KT	38	102	100	40	98,04%	14
	KTA	124	142	153	113	107,75%	11
	KTN	635	74	49	660	66,22%	554
	KTO	0	1	1	0	100,00%	0
	KTOŽ	0	1	1	0	100,00%	0
	KTŽ	2	22	24	0	109,09%	0
GANIJETA ARIFHODŽIĆ Ukupno		799	342	328	813	95,91%	579
JASMINA MUJEZINOVIĆ	KT	57	99	67	89	67,68%	8
	KTA	69	71	67	73	94,37%	18
	KTK	1	0	1	0	0,00%	0
	KTN	387	28	58	357	207,14%	339
	KTŽ	2	8	10	0	125,00%	0
JASMINA MUJEZINOVIĆ Ukupno		516	206	203	519	98,54%	365
JASMINA NURIDIN	KT	70	106	115	61	108,49%	13
	KTA	77	92	95	74	103,26%	10
	KTAK	1	0	1	0	0,00%	0
	KTN	693	82	260	515	317,07%	369
	KTŽ	0	7	7	0	100,00%	0
JASMINA NURIDIN Ukupno		841	287	478	650	166,55%	392
JASMINKA ALAGIĆ	KT	11	66	53	24	80,30%	2
	KTA	160	49	108	101	220,41%	14
	KTM	40	59	87	12	147,46%	4
	KTN	752	60	106	706	176,67%	604
	KTŽ	0	2	2	0	100,00%	0
JASMINKA ALAGIĆ Ukupno		963	236	356	843	150,85%	624
JASMINKA DJEDOVIĆ	KT	28	138	125	41	90,58%	3
	KTA	41	125	124	42	99,20%	1
	KTKŽ	1	2	3	0	150,00%	0
	KTN	390	75	47	418	62,67%	305
	KTPOŽ	4	1	5	0	500,00%	0
	KTŽ	9	15	21	3	140,00%	2
JASMINKA DJEDOVIĆ Ukupno		473	356	325	504	91,29%	311
JASMINKA JOVIČIĆ	KT	45	133	123	55	92,48%	3
	KTA	69	129	123	75	95,35%	2
	KTAK	0	1	0	1	0,00%	0
	KTK	1	1	1	1	100,00%	0
	KTN	717	79	80	716	101,27%	575
	KTŽ	15	7	0	22	0,00%	17
JASMINKA JOVIČIĆ Ukupno		847	350	327	870	93,43%	597

JEZDIMIR SPASOJEVIĆ	KT	2	2	2	2	100,00%	0
	KTA	6	8	7	7	87,50%	2
	KTAK	26	42	42	26	100,00%	3
	KTAPO	1	1	2	0	200,00%	0
	KTK	4	22	15	11	68,18%	5
	KTMPOM	8	15	18	5	120,00%	0
	KTN	13	2	1	14	50,00%	11
	KTPO	1	3	2	2	66,67%	0
	KTPOM	1	1	2	0	200,00%	0
	KTRZ	2	0	0	2	0,00%	0
KTŽ	17	8	7	18	87,50%	18	
JEZDIMIR SPASOJEVIĆ Ukupno		81	104	98	87	94,23%	39
KENAN BALIĆ	KT	1	2	0	3	0,00%	1
	KTA	5	13	11	7	84,62%	1
	KTAK	25	38	37	26	97,37%	2
	KTAPO	2	0	2	0	0,00%	0
	KTK	12	22	21	13	95,45%	4
	KTKŽ	1	6	2	5	33,33%	3
	KTN	797	68	136	729	200,00%	628
	KTO	1	0	1	0	0,00%	0
	KTPO	9	4	7	6	175,00%	1
	KTPOŽ	1	5	2	4	40,00%	4
	KTŽ	2	1	2	1	200,00%	1
KENAN BALIĆ Ukupno		856	159	221	794	138,99%	645
LEJLA GAZIBEGOVIĆ BEGOVIĆ	KT	58	32	53	37	165,63%	16
	KTA	101	122	102	121	83,61%	13
	KTM	24	40	51	13	127,50%	4
	KTN	422	12	27	407	225,00%	397
	KTO	0	1	1	0	100,00%	0
	KTŽ	0	14	13	1	92,86%	1
LEJLA GAZIBEGOVIĆ BEGOVIĆ Ukupno		605	221	247	579	111,76%	431
MAJA NURKANOVIĆ	KT	73	102	124	51	121,57%	12
	KTA	95	99	71	123	71,72%	17
	KTAK	1	1	0	2	0,00%	1
	KTK	0	1	0	1	0,00%	1
	KTM	0	1	1	0	100,00%	0
	KTN	471	85	259	297	304,71%	177
	KTO	0	1	1	0	100,00%	0
	KTŽ	4	14	12	6	85,71%	5
MAJA NURKANOVIĆ Ukupno		644	304	468	480	153,95%	213

MENSUR MUJARIĆ	KT	52	93	105	40	112,90%	9
	KTA	178	142	141	179	99,30%	34
	KTAT	1	0	0	1	0,00%	0
	KTN	497	7	58	446	828,57%	421
	KTO	1	0	1	0	0,00%	0
	KTOŽ	2	0	2	0	0,00%	0
	KTŽ	30	29	33	26	113,79%	19
MENSUR MUJARIĆ Ukupno		761	271	340	692	125,46%	483
MIRSADA KALABA	KT	61	98	101	58	103,06%	8
	KTA	52	41	47	46	114,63%	14
	KTN	855	46	190	711	413,04%	630
	KTŽ	7	6	6	7	100,00%	1
MIRSADA KALABA Ukupno		975	191	344	822	180,10%	653
MIRZETA BEGIĆ	KT	8	44	26	26	59,09%	2
	KTA	11	2	7	6	350,00%	5
	KTAK	2	0	0	2	0,00%	1
	KTŽ	1	0	0	1	0,00%	1
	KTMPOM	4	14	14	4	100,00%	0
	KTN	221	0	16	205	0,00%	205
	KTO	1	0	0	1	0,00%	1
	KTPO	1	0	0	1	0,00%	1
	KTPOM	0	4	4	0	100,00%	0
	KTŽ	4	2	2	4	100,00%	4
MIRZETA BEGIĆ Ukupno		253	66	69	250	104,55%	220
NIHAD HALILČEVIĆ	KT	1	2	3	0	150,00%	0
	KTA	4	20	19	5	95,00%	0
	KTAK	23	47	55	15	117,02%	1
	KTAPO	3	2	5	0	250,00%	0
	KTAK	5	20	17	8	85,00%	3
	KTŽ	2	0	2	0	0,00%	0
	KTN	539	28	64	503	228,57%	474
	KTPO	10	5	11	4	220,00%	2
	KTPOM	1	0	0	1	0,00%	1
	KTPOŽ	1	1	0	2	0,00%	2
	KTŽ	1	1	1	1	100,00%	1
NIHAD HALILČEVIĆ Ukupno		590	126	177	539	140,48%	484
SAŠA ERAKOVIĆ	KT	42	135	125	52	92,59%	3
	KTA	70	115	140	45	121,74%	4
	KTN	613	19	14	618	73,68%	602
	KTŽ	0	36	36	0	100,00%	0

SAŠA ERAKOVIĆ Ukupno		725	305	315	715	103,28%	609
SEAD HODŽIĆ	KT	67	82	75	74	91,46%	35
	KTA	193	104	114	183	109,62%	85
	KTN	626	49	26	649	53,06%	555
	KTO	1	0	0	1	0,00%	0
	KTPO	1	0	0	1	0,00%	1
	KTŽ	1	28	24	5	85,71%	4
SEAD HODŽIĆ Ukupno		889	263	239	913	90,87%	680
SELMA KIŠIĆ	KT	0	1	0	1	0,00%	0
	KTA	3	14	10	7	71,43%	0
	KTAK	15	47	37	25	78,72%	1
	KTAPO	1	2	1	2	50,00%	0
	KTK	9	28	24	13	85,71%	1
	KTKŽ	1	1	1	1	100,00%	1
	KTN	462	63	84	441	133,33%	355
	KTPO	9	6	9	6	150,00%	3
	KTPOŽ	0	1	1	0	100,00%	0
	KTŽ	0	1	0	1	0,00%	1
SELMA KIŠIĆ Ukupno		500	164	167	497	101,83%	362
SLAVEN KOVAL	KT	73	92	117	48	127,17%	3
	KTA	131	223	172	182	77,13%	0
	KTN	817	80	63	834	78,75%	722
	KTŽ	18	26	18	26	69,23%	16
SLAVEN KOVAL Ukupno		1.039	421	370	1.090	87,89%	741
VEDRAN ALIDŽANOVIĆ	KT	4	0	4	0	0,00%	0
	KTA	16	29	18	27	62,07%	4
	KTAK	24	32	28	28	87,50%	4
	KTAPO	3	0	2	1	0,00%	1
	KTK	3	26	27	2	103,85%	2
	KTKŽ	2	0	1	1	0,00%	1
	KTN	625	72	57	640	79,17%	508
	KTPO	5	3	3	5	100,00%	3
	KTŽ	1	0	0	1	0,00%	1
VEDRAN ALIDŽANOVIĆ Ukupno		683	162	140	705	86,42%	524
ZIKRETA DŽIBRIĆ	KT	73	82	123	32	150,00%	8
	KTA	106	54	77	83	142,59%	0
	KTFŽ	1	0	1	0	0,00%	0
	KTN	804	69	199	674	288,41%	528
	KTŽ	18	12	15	15	125,00%	8
ZIKRETA DŽIBRIĆ Ukupno		1.002	217	415	804	191,24%	544

ĆAZIM SERHATLIĆ	KT	2	4	3	3	75,00%	1
	KTA	4	24	20	8	83,33%	0
	KTAK	22	42	20	44	47,62%	5
	KTAPO	2	1	2	1	200,00%	0
	KTK	9	8	11	6	137,50%	1
	KTKV	0	2	2	0	100,00%	0
	KTKŽ	1	2	2	1	100,00%	1
	KTN	598	62	132	528	212,90%	432
	KTOV	1	0	0	1	0,00%	1
	KTPO	0	3	2	1	66,67%	1
	KTŽ	5	4	5	4	125,00%	3
ĆAZIM SERHATLIĆ Ukupno		644	152	199	597	130,92%	445

Svi predhodni statistički podatci pokazuju da je nastavljen pozitivan trend u rješavanju predmeta na godišnjem nivou.

20. Rješavanje starih predmeta u 2021. godini:

Ovo tužiteljstvo je početkom 2021. godine kreiralo Plan rješavanja starih predmeta za 2021. godinu.

Starim predmetom i u 2021. godini se smatraju svi neriješeni predmeti stariji od 2 godine.

Tužitelj	Oznaka vrste predmeta	Ukupan broj starih predmeta u planu	B - Ukupan broj predmeta u planu koji trebaju biti riješeni	C - Ukupan broj riješenih predmeta iz plana	D - Ukupan broj predmeta u planu koji su riješeni u zadanom periodu	Procenat realizacija plana (D / B)
ALMA DUBRAVIĆ Ukupno		45	45	45	45	100,00%
ALMA DŽAFEROVIĆ Ukupno		10	10	10	10	100,00%
AMINA BAKIĆ Ukupno		4	4	4	4	100,00%
ANELA GARCEVIĆ Ukupno		4	4	4	4	100,00%
DALIBOR BINGAS Ukupno		10	10	10	10	100,00%
DAMIR SUHONJIĆ Ukupno		7	7	7	7	100,00%
DAMIR ČAJIĆ Ukupno		19	19	19	19	100,00%
DAMIR ČAČKOVIĆ Ukupno		8	8	8	8	100,00%
DANICA KOVAČEVIĆ Ukupno		53	53	16	16	30,19%
DINA HRUSTANOVIĆ Ukupno		2	2	1	1	100,00%
DRAGAN RADOVANOVIĆ Ukupno		1	1	1	1	100,00%
DRAŽEN MILIĆEVIĆ Ukupno		6	6	6	6	100,00%
DŽEVAD ČEJVANOVIĆ Ukupno		8	8	8	8	100,00%
EMIR BAKIĆ Ukupno		56	56	56	56	100,00%

EMIR IBRAHIMOVIĆ Ukupno	19	19	16	14	100,00%
FAHRUDIN ŠLJIVIĆ Ukupno	21	21	21	21	100,00%
GANIJETA ARIFHODŽIĆ Ukupno	44	44	34	34	100,00%
JASMINA MUJEZINOVIĆ Ukupno	9	9	8	8	100,00%
JASMINA NURIDIN Ukupno	12	12	12	12	100,00%
JASMINKA ALAGIĆ Ukupno	38	38	38	38	100,00%
JASMINKA DJEDOVIĆ Ukupno	2	2	2	2	100,00%
JASMINKA JOVIČIĆ Ukupno	8	8	8	8	100,00%
JEZDIMIR SPASOJEVIĆ Ukupno	7	7	7	7	100,00%
KENAN BALIĆ Ukupno	9	9	9	9	100,00%
LEJLA GAZIBEGOVIĆ BEGOVIĆ Ukupno	38	38	36	36	94,74%
MAJA NURKANOVIĆ Ukupno	14	14	12	12	100,00%
MENSUR MUJARIĆ Ukupno	45	45	45	45	100,00%
MIRSADA KALABA Ukupno	11	11	11	11	100,00%
MIRZETA BEGIĆ Ukupno	9	9	9	9	100,00%
NIHAD HALILČEVIĆ Ukupno	5	5	5	5	100,00%
SAŠA ERAKOVIĆ Ukupno	4	4	4	4	100,00%
SEAD HODŽIĆ Ukupno	102	102	56	56	77,78%
SELMA KIŠIĆ Ukupno	4	4	4	4	100,00%
SLAVEN KOVAL Ukupno	3	3	3	3	100,00%
VEDRAN ALIDŽANOVIĆ Ukupno	12	12	12	12	100,00%
ZIKRETA DŽIBRIĆ Ukupno	29	29	29	29	100,00%
ĆAZIM SERHATLIĆ Ukupno	10	10	10	10	100,00%

Rješavanje starih predmeta u 2021. godini je bio jedan od prioriteta u radu ovoga tužiteljstva.

Posebna pažnja i u 2021. godini je bila usmjerena na predmete u kojima je slijedilo, ili je nastupila relativna i apsolutna zastarjelost kaznenog gonjenja.

O svim predmetima, u kojima je nastupila ova matrijalnopravna posljedica po kazneno gonjenje, mjesečno je izvještavano VSTV BiH i Federalno tužiteljstvo, sa analitičkim pristupom ovome problemu.

	Apsolutna zastara	Relativna zastara
KT	1	8
KTK	0	0
KTPO	0	0
KTO	0	0
KTRZ	0	0
KTA	1	0
KTN	109	895
SUM	111	903

21). Kao posebno bitno želimo da akceptiramo aktivnosti koje su provođene od KT TK-a, konkretno Odsjeka za korupciju, organizirani i gospodarski kriminal, ***u oblasti borbe protiv ovih oblika kriminala, na što je javnost i na području TK-a posebno senzibilirana.***

Sljedeća tri ključna indikatora učinkovitosti odgovora pravosuđa na korupciju u predmetima visoke i korupcije srednjeg nivoa ilustruju sljedeći trendovi:

- 1) broj optužnica koje su tužitelji podigli;
- 2) stopa osuđujućih presuda; i
- 3) dužina istražnog i sudskog postupka.

Svaki od ovih indikatora je vezan za jednu od tri (od ukupno četiri) dimenzije odgovora pravosuđa na korupciju koje su identifikovani kao: produktivnost, kapacitet i efikasnost.

Stopa osuđujućih presuda u okončanim teškim predmetima korupcije-još jedan pouzdan indikator o odgovoru pravosuđa na korupciju-općenito je pala u periodu od posljednje dvije pandemijske godine, dok ostali uporedni podatci proizilaze iz prethodno iznesenih pokazatelja.

I dalje je evidentan nedostatak političke volje u Federaciji BiH da se uspostave posebni i neovisni odjeli za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala u okviru Federalnog tužiteljstva i Vrhovnog suda FBiH, tako da ovo tužiteljstvo, kao u ostalom i ostala tužiteljstva u FBiH, već godinama i dalje rade na predmetima koji bi pripali u nadležnost ovoga odjela.

Kaznena suđenja u predmetima korupcije su preduga, složena i neefikasna.

Suci su preblagi u upravljanju suđenjima, dozvoljavaju duge vremenske periode između ročišta i česte rutinske odgode uz malo ili nimalo opravdanja. Tužitelj nema pravo žalbe na te i takve odluke, ali se u svakom takvom slučaju tužiteljima otvarala mogućnost inicijacije na način da na suđenjima potiču sud na obvezu da osigura efikasno i suđenje u razumnom roku, što je takođe izostajalo.

Postoji praksa pozivanja premalo svjedoka na glavne pretrese, koji i kada su pozvani se često ne pojave pred sudom. U tim slučajevima se čini da ne trpe nikakve negativne posljedice. Na suđenjima suci i ne čine ozbiljne pokušaje da se utvrde razlozi nedolaska svjedoka. Suđenja se u pravilu ne organiziraju po principu da kada počnu, moraju biti zakazivana uzastopno svakim radnim danom do kraja postupka, osim kada postoji valjan razlog da se odstupi od ovog principa.

Ne pamte se slučajevi u kojima je sud u prethodnim situacijama koristio alate koji su mu na raspolaganju i kojim bi bile spriječene prethodno zapažene negativne posljedice, a radi se o alatima propisanim u člancima 254 stavak 2., 260., 263 stavak 2. i 264 stavak 2. ZKP-a FBiH.

22). SURADNJA KT TK-a SA AGENCIJAMA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA, PRAVNIM OSOBA I GRAĐANIMA TK-a:

Otkrivanje i kazneno gonjenje počinitelja kaznenih djela, što su zakonom propisane dužnosti tužitelja, predstavljaju iznimno složen zadatak.

Njihova očekivana složenost dodatno je determinirana i usložnjena i činjenicom i posebnim okolnostima pada integriteta svih državnih institucija koje djeluju i na ovome području, kao i izostanka sistemskog djelovanja svih državnih organa, institucija i ustanova.

Teška socijalna situacija u kojoj se nalazi većina građana, kao i neizvjesnosti sa kojima su i oni stalno suočavaju, neminovno dovodi do negativne senzibiliranosti građana i prema KT TK-a, koje prepoznaju i kao jednog od krivaca za takvo stanje.

Putem različitih komunikacijskih kanala KT TK-a je pokušalo da negativnu sliku javnosti što više dovede u objektivne okvire.

Rezultati koje se javnosti predočavaju, kao i opće poznate činjenice koje se vezuju za kvalitet i kvantitet našeg rada, dijelom dovode do promjenjene slike u javnosti o našem radu, kao i rezultatima našeg rada, što dalje dovodi do vraćanja povjerenja građana u KT TK-a.

Efektivnost suradnje tužiteljstva i agencija za sprovođenje zakona i dr. je dodatno usložnjena i bila ograničena pandemija uzrokovana korona virusom, koja je trajala i cijelu 2021. godinu, što ne treba dodatno obrazlagati.

Međutim, predhodna uspješnost tužitelja u ostvarivanju njihove funkcije u najširem smislu ovisi i od osposobljenosti, ažurnosti, efikasnosti i efektivnosti svih agencija za sprovođenje zakona koje djeluju na području TK-a, a posebno ovlaštenih službenih osoba istih agencija.

Suradnja sa agencijama za sprovođenje zakona u 2021. godini nije bila na zadovoljavajućoj razini, a nedostaci koji su zapažani su posljedica i objektivnih i subjektivnih razloga.

Odnos tužitelja i policije daleko je još od jasnog ili efikasnog u suzbijanju kriminala. Policija nije direktno podređena tužitelju, iako je tužitelj zadužen za vođenje istrage, sukladno Zakonu o kaznenom postupku FBiH.

Agencije za sprovođenje zakona uglavnom su pasivne i ne postupaju uvijek prema naredbama tužitelja. Prema ZKP-a FBiH, funkcija samog tužitelja je da rukovodi istragom, otkriva i goni učinitelje kaznenih djela. Agencije za sprovođenje zakona to često koriste kao izgovor za potpuni izostanak proaktivnog pristupa u istragama

Odgovornost za ovakvo stanje je ne samo na agencijama nego je i na tužiteljima.

Tužitelji i dalje propuštaju da upravljaju politikama suzbijanja kriminaliteta i vođenja istraga.

Na predhodno stanje je nesumnjivo utjecala činjenica da je u 2021. godni protiv aktualnog ministra MUP-a TK-a podignuta optužnica, koja se činjenično vezivala za osnovanu sumnju da je isti svojim činjenje i prešućivanjem bitnih podataka, uz prezentiranje neistinitih, doveo do nezakonitog izbora direktora Uprave policije MUP-a TK-a, koji je onda radio pod stigmom upravo te nezakonitosti.

Još uvijek ima nerazumijevanja tužitelja i ovlaštenih službenih osoba u implementiranju *Uputstva o suradnji tužitelja i ovlaštenih službenih osoba u provođenju radnji dokazivanja u istrazi iz listopada 2013. godine ("Uputstvo")*.

Tužitelji u svom radu na otkrivanju kaznenih djela neće ili ne prepoznaju njihovu poziciju koja je po zakonu i ovome uputstvu takva da je upravo on tužitelj dominus litis u ovome odnosu.

Predhodna tužiteljska pozicija je određena upravo pomenutim uputstvom, **a onda posebno i člancima 233 i 234 ZKP-a FBiH, a onda i člancima 2 i 3 Uputstva**

U prehodnom smislu se posebno zapaža slijedeće:

- ✓ *da ovlaštene službene osobe ne postupaju sukladno članku 230 stavak 3 ZKP-a FBiH jer po kaznenoj prijavi koja bude podnesena njima ne postupaju na način da tu prijavu **odmah** prosljeđuju tužitelju., kako bi tužitelj odredio daljnje pravce djelovanja po toj prijavi, te onda dalje vrši nadzor nad radom ovlaštenih službenih osoba na zadatcima i radnjama koje njima naloži tužitelj;*
- ✓ *da tužitelji naredbu o provođenju istrage ne sačinjavaju na način koji je propisan u članku 231 stavak 2 ZKP-a FBiH, jer njihove naredbe ne sadrže sve što po ovoj odredbi zakona moraju da sadrže, a posebice ne da se u njoj iznesu okolnosti koje potvrđuju osnove sumnje i djelo koje iz tih sumnji proizilazi, postojeće dokaze, niti se u naredbama navode okolnosti koje tužitelj ocjenjuje da treba istražiti i koje istražne radnje treba poduzeti.*

Posljedica predhodnog jeste i činjenica da nakon što se donese naredba sa konstatiranim nedostatcima onda nije moguće primijeniti niti odredbu članka 6 Uputstva koja tužitelja upućuje i na obvezu da u naredbi o provođenje istrage precizira koje će radnje dokazivanja/istražne radnje sam poduzeti, a koje će povjeriti ovlaštenim službenim osobama.

Tužitelji ne dostavljaju naredbe o provođenju istrage ovlaštenim službenim osobama, iako ih na to obvezuje stavak 2 članka 6 Uputstva, što onda čini neprimjenjivim i stavak 3 iste odredbe Uputstva koji nalaže tužitelju da u naredbi precizira koje će činjenice i dokaze ovlaštena službena osoba prikupiti u cilju dokazivanja zakonskih obilježja konkretnog kaznenog djela i eventualno način provođenja tih radnji dokazivanja.

- ✓ *konačna posljedica svega predhodnog činjenja i/ili propuštanja jeste da tužitelji i ne mogu da ostvare bit nadzora nad radom ovlaštenih službenih osoba prije i poslije donesene naredbe o provođenju istrage, niti se postupanje ovlaštenih službenih osoba ostvaruje pod njihovim neposrednim i suštinskim nadzorom (članci 233 i 234 ZKP-a FBiH);*

- ✓ *izostankom suštinskog nadzora tužitelja nad radom ovlaštenih osoba i njegovo i nepoznavanje ovlaštenih službenih osoba ovlaštenja koje oni imaju po članku 234 stavak 1 ZKP-a FBiH (pregled prijevoznih sredstava, putnika, prtljaga, pretraživanja određenih objekata i prostorija državnih organa, poduzeća i ustanova, i uvid u njihovu određenu dokumentaciju) značajno utječe na efikasnost i efektivnost u vođenju kaznenog postupka prije i poslije donesene naredbe o provođenju istrage.*

Problem koji se uočavao u ranijim periodima vezan za izostanak odgovarajućih ljudskih i materijalnih resursa u kantonalnim i općinskim agencijama za sprovođenje zakona, koji se ogledaju u nesrazmjeri između broja i složenosti predmeta u kojima su u istrazi angažirane službene osobe ovih agencija u vezi sa njihovim materijalnim i ljudskim resursima.

Što se tiče građana i njihove suradnje sa KT TK-a u 2021. godini i dalje nismo zadovoljni sa postignutim.

I dalje bilježimo veliki broj anonimnih prijava protiv osoba koje zauzimaju visoke administrativne, političke i ine pozicije na području TK-a, a da pri tome takvo prijavljivanje ničim nije dokumentirano, ali i protiv nositelja pravosudnih funkcija u ovome tužiteljstvu.

Iz predhodnih razloga je vrlo teško napraviti distinkciju između ovakvog prijavljivanja koje je motivirano stvarnom namjerom otkrivanja kaznenog djela i prijavljivanja motiviranog denunciranjem/prokazivanjem određene osobe.

Iako smo otvorili veći broj komunikacijskih kanala prema građanima sve sa ciljem njihovog ohrabriranja za kontakte sa nama u slučajevima kada mogu podijeliti sa nama različite informacije i saznanja o počinjenim djelima i počiniteljima, još uvijek nismo zadovoljni, što bi značilo da i dalje imamo problem nedostatka potpunog povjerenja u KT TK-a kao organa gonjenja počinitelja kaznenih djela.

Bez odnosa potpunog povjerenja građana prema KT TK-a, ali i takvog njihovog odnosa i prema ostalim agencijama za sprovođenje zakona, nije moguće u cjelini izvršiti obavezu otkrivanja i gonjenja počinitelja kaznenih djela, a posebno ne onih koja su koruptivna, kao i počinjena od organiziranih grupa.

Predhodne, ali i sve duge vidove suradnje, je potrebno dalje poboljšavati i osmišljavati i u narednom periodu.

23). Ostale aktivnosti:

Pored izvršavanja osnovnih zadataka otkrivanja i gonjenja počinitelja kaznenih djela KT TK-a je uzelo učešća i u svim drugim aktivnostima vezanim za borbu protiv svih vidova kriminala i preventivno djelovanje na zaštiti od istih.

Tužitelji KT TK-a su učestvovali na online organiziranim stručnim sastancima/seminarima, a posebice onim koje se vezuju za njihove aktualne dužnosti otkrivanja, vođenja istraga i optuženja počinitelja kaznenih djela iz oblasti javnih nabavki.

Radi unapređenja suradnje KT TK-a s drugim agencijama za sprovođenje zakona potrebno je posebno raditi na daljoj edukaciji policijskih istražitelja i inspektora, te njihovom međusobnom uvezivanju, pri čemu će tužitelji dati značajan doprinos, omogućiti rad u timovima od najmanje dva tužitelja u složenim predmetima i intenzivirati saradnju sa poreskim i finansijskim inspekcijama, koje podnose najveći broj prijava iz oblasti korupcije i privrednog kriminala.

23.1. Odnosi s javnošću u 2021. godini:

Tijekom 2021. godine Kantonalno tužiteljstvo Tuzlanskog kantona je nastavilo provedbu različitih komunikacijskih aktivnosti koje su definirane Strategijom za odnose s javnošću, drugim internim aktima ili aktima/smjernicama Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH. Sukladno pomenutom, najvažnije aktivnosti koje je proveo Odjel za odnose s javnošću tijekom 2021. godine su:

Monitoring medija i press clipping

U odjelu se svakodnevno obavlja monitoring elektroničkih, tiskanih i web medija. Obavlja se pregled svih medijskih izvješća koja su vezana za djelovanje Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona, kao i drugih izvješća o djelovanju institucija pravosuđa u BiH. O najvažnijim informacijama objavljenim o djelovanju Tužiteljstva, kao i drugih pravosudnih institucija, se redovno informira Ured glavnog tužitelja, kao i svi drugi tužitelji koji su zaduženi predmetima o kojima mediji izvješćuju.

Odgovori na zahtjeve za pristup informacijama

Tijekom 2021. godine Tužiteljstvo je primilo 172 zvanična zahtjeva za pristup informacijama sukladno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama FBiH. Od ukupnog broja primljenih zahtjeva se najviše odnosilo na one dostavljene od različitih medijskih redakcija, ukupno 67 zahtjeva, te 34 zahtjeva dostavljena od građana i 32 od odvjetnika i odvjetničkih ureda. Također, zahtjeve za pristup informacijama su dostavljale i različite nevladine udruge i organizacije, ukupno 12 zahtjeva, institucije sa različitih nivoa 11 zahtjeva, kao i tvrtke i gospodarska društva 9 zahtjeva. Međunarodne organizacije su dostavile 7 zahtjeva za pristup informacijama.

Saopćenja za javnost i medije

Kantonavno tužiteljstvo Tuzlanskog kantona je tijekom 2021. godine objavilo 63 saopćenja za javnost. Najčešće informacije koje se prezentiraju u saopćenjima za javnost su one o određenim pritvorima za različita kaznena djela, podignutim i potvrđenim optužnicama ili donesenim prvostupanjskim ili pravomoćnim presudama po optužnicama Tužiteljstva, a rijeđe i za predmete u fazi istrage ili provjera prijavljenih radnji i to za predmete koji su od osobitog interesa javnosti. Tužiteljstvo je, po vrstama kaznenih djela u različitim fazama postupka, objavilo 26 saopćenja za predmete iz oblasti korupcije, organiziranog i gospodarskog kriminala, 18 saopćenja iz oblasti težih krvnih delikata, prostitucije, trgovine ljudima ili zlouporabe droga, također i 12 saopćenja za predmete iz oblasti težih imovinskih i

prometnih delikata. Objavljeno je i 7 saopćenja o različitim događajima ili projektima u koje je uključeno Tužiteljstvo. Za plasiranje saopćenja za javnost se koriste različite platforme poput web stranice Tužiteljstva, e-mail liste medija i viber grupe sa medijima i novinarima.

Brifinzi za elektroničke medije

U Tužiteljstvu se za sve aktualne događaje i predmete u kojima je evidentna veća zainteresiranost medija organiziraju kratki brifinzi na kojima se elektroničkim medijima, u izjavama u kameru, iznose najvažnije informacije o predmetima. Tijekom 2021. godine organizirano je oko 50 brifinga.

Izjave na pojedinačne zahtjeve medija

Tijekom 2021. godine portparol je o različitim predmetima koje je u radu imalo Tužiteljstvo dao veći broj pojedinačnih izjava medijima. Najveći interes mediji su imali za predmete iz oblasti korupcije i gospodarskog kriminala. Također, veća zainteresiranost je i za kaznena djela počinjena u organiziranim grupama ili za teže oblike krvnih delikata, trgovine ljudima i zlouporabe droga. Također, izjave su se davale i za teže oblike imovinskih delikata ili za teže prometne nesreće, kao i izjave vezane za određena specifična pitanja u radu Tužiteljstva ili o određenim statističkim pokazateljima. U 2021. godini, obzirom na veliki interes i broj zainteresiranih medija, u Tužiteljstvu je dato oko 500 izjava, većinom različitim TV stanicama u kameru ili telefonski radijskim stanicama, web portalima i printanim medijima.

Konferencije za medije

Tijekom 2021. godine u Tužiteljstvu je organizirana jedna konferencije za medije a vezana je za predmet iz oblasti korupcije, o istrazi i prijedlogu za određivanje mjera zabrane nadležnom sudu za osumnjičene za udruživanje radi činjenja krivičnih djela u vezi sa krivičnim djelima primanje nagrade ili drugih oblika koristi za trgovinu uticajem i zloupotreba položaja i ovlašćenja. Na konferenciji za medije su ispred Tužiteljstva govorili postupajući tužitelji i portparol Tužiteljstva.

Intervjui i učešća u emisijama

Portparol Tužiteljstva je učestvovao u emisiji „Jutarnji program“ RTV TK na temu borbe protiv korupcije, kao i u emisiji RTV Slon Tuzla, također vezanu za rad na predmetima korupcije. Tužitelj Kenan Balić je dao intervju Centru za istraživačko novinarstvo BiH (CIN BiH) o radu na predmetima vezanim za zlouporabe boračkih primanja. Tužiteljice Jasmina Mujezinović i Maja Nurkanović su dale intervju za emisiju Federalne televizije „Krvni delikti“ o radu Tužiteljstva na predmetu vezanom za organizirani kriminal u vezi sa računalnom prevarom. Također, tužiteljice Lejla Gazibegović Begović i Alma Dubravić su dale intervju Balkanskoj istraživačkoj reporterskoj mreži BiH (BIRN BiH) o radu na predmetima sa elementima nasilja nad ženama.

Misija OESS-a u BiH-mjesečno izvještavanje

Sukladno molbi Misije OESS u BiH portparol je na mjesečnoj osnovi izvještavao Misiju o predmetima i prijavama vezanim za kaznena djela izbornih prevara i druga kaznena djela koja se odnose na izbore u BiH.

Vodič za krizno komuniciranje u tužiteljstvima u BiH

U organizaciji USAID projekta Pravosuđe protiv korupcije u BiH (USAID JACA) portparol Tužiteljstva je učestvovao u izradi Vodiča za krizno komuniciranje u tužiteljstvima u BiH. Izradi Vodiča je prethodila konsultativna sesija sa glavnim tužiteljima i osobama koja se bave odnosima s javnošću u partnerskim tužiteljstvima USAID JACA. Vodič je nastavak rada na implementaciji Strategije za krizno komuniciranje u partnerskim sudovima i tužiteljstvima u BiH, koju je 2020. godine izradio tim konsultanata Projekta, a sama strategija je usvojena kao anex Komunikacijske strategije VSTV-a BiH. Vodič za krizno komuniciranje će biti publiciran u printanom izdanju početkom 2022. godine i distribuiran svim partnerskim tužiteljstvima u BiH. Unutar istog projekta portparol je glavnim tužiteljima, predsjednicima sudova i portparolima tužiteljstava i sudova izlagao na online seminaru na temu „Vodič za krizno komuniciranje u tužiteljstvima u BiH“.

Edukacije o odnosima s javnošću

Portparol Tužiteljstva je tijekom 2021. godine učestvovao i bio edukator na slijedećim radionicama, seminarima i edukacijama: „Vještine javnih nastupa“ za glavne tužitelje i tužitelje“ u organizaciji Udruženja portparola u tužiteljstvima u BiH, i na radionici „Video produkcija i predstavljanje modula internih obuka za javne nastupe u tužiteljstvima“ u organizaciji projekta Jačanje tužiteljskih kapaciteta u sustavu kaznenog pravosuđa, VSTV-a BiH.

23.2. INFORMACIJA o provođenju Kaznenog zakona u Tuzlanskom kantonu:

Ovaj dio izvješća se podnosi radi izvršenja dužnosti koje ovo tužiteljstvo ima prema institucijama kojima se izvješće dostavlja, koja dužnost je propisana u *Zakonu o kantonarnom tužiteljstvu Tuzlanskog kantona, koji u relevantnom dijelu glasi:*

Članak 10.

Tužiteljstvo ima pravo i dužnost, u okviru ostvarivanja svojih funkcija, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, izvještavati Skupštinu Kantona, Vladu Kantona o provođenju Kaznenog zakona u Kantonu i radu Tužiteljstva.

U svrhu predhodnog nalazimo za opravdano da prezentiramo naša posebna zapažanja koje se vezuju za prakticiranje kako materijalnopравnih tako i procesnopравnih odredbi važećih zakona u FBiH, posebice u dijelu gdje je to prakticiranje problematizirano.

a). KT TK-a je još u 2016. godini problematiziralo odredbu članka 43a KZ-a FBiH, pri čemu je pokrenuta i inicijativu da se ista odredba dopuni na način da se onemoguće oni koji su osuđeni na

kazne zatvora do jedne godine da zatvor u tom trajanju “otkupe” i novcem koji je po njihovom sticanju očigledno “priljav”, te da onda takav novac bude unesen u proračun, te time bude i “oprano”.

Posebno zapažamo da se ni u 2021. godini niti jedno nadležno tijelo nije odazvalo predhodnoj inicijativi, niti je izazvalo posebno potrebnu pažnju.

Podsjećanja radi, ponovno akceptiramo da KZ FBiH, kao i ZKP FBiH, uopće **ne nameće obavezu sudu da ispita porijeklo novca koji osuđene osobe zahtjevaju zamjenu pravomoćno izrečene kazne zatvora do 1 godine novčanom kaznom, po sistemu 100 KM za jedan dan zatvora**, pri čemu je bitno napomenuti da ova odredba ima imperativni karakter.

Takva obveza suda ne postoji niti za vrijeme u kojem se pozitivna odluka suda po prethodnom zahtjevu, izvršava i faktičkom uplatom novca osuđenog, jer se ni tada ne ispituje porijeklo novca.

Da bi predhodan nedostatak bio jasniji mi se i dalje pozivamo na komparativan pristup prethodne zakonske odredbe sa zakonskom obvezom suda da kada obrana ponudi novčano jamstvo kao zamjenu za pritvor, kojim mjerama se osigurava uspješno vođenje kaznenog postupka i nazočnost osumnjičenog/optuženog pred tužiteljstvom i sudom, zakon nameće obvezu onome tko pruža novčano jamstvo da mora **pružiti dokaze o zakonskom porijeklu toga novca ili imovine u određenoj vrijednosti (članak 142 stavak 3 ZKP-a FBiH)**, kakva zakonom propisana obveza ne postoji kod “otkupljivanja” kazne zatvora do jedne godine.

U konačnici predhodna zakonska privilegija je samo za one koji imaju novca da ovakve kazne zatvora “otkupe”, što znači da ono pogoduje samo maloj grupaciji ljudi.

Dodatno predhodnoj negativnosti se ističe da se ovo zakonsko rješenje vezuje samo za kaznu, ali ne i za određena kaznena djela, tako da se ova “privilegija”, po zakonu, ne isključuju čak ni za kaznena djela terorizma, proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga, trgovina ljudima, silovanje, koruptivna kaznena djela, kaznena djela protiv pravosuđa i druge oblike najtežih kaznenih djela.

I predhodnu pravnu i činjeničnu situaciju, sa naznačenim negativnim posljedicama, potrebno je posebno preispitati i u suradnji sa drugim nadležnim državnim tijelima inicirati izmjene zakonskih propisa kako bi se dalje onemogućile ovakve štetne posljedice po javni interes.

Problematicnost u primjeni odredbe **članka 43a KZ-a FBiH** prepoznavamo i kroz praksu koja potvrđuje da ovakva zakonska rješenja omogućavaju da osuđeni, kojima su po više presuda višestruko pravomoćno izrečene kazne zatvora do jedne godine, da svaku od ovakvih pojedinačno izrečenih kazni zatvora zamjeni novčanim kaznama po pravilu 100 KM za jedan dan zatvora.

Predhodna situacija je moguća zbog propuštanja tužiteljstva i/ili suda da u više kaznenih postupaka kada sudovi ne raspolažu informacijom da se vodi više postupaka faktički ne primjene zakonska pravila odmjeravanja jedinstvene kazne za djela počinjena u sticaju, tako da za svako od njih bude izrečena kazna zatvora u trajanju do jedne godine. Ovoj i ovakvoj negativnoj posljedici može da doprinese i nečinjenje tužiteljstva koje i pored zakonom propisane mogućnosti po **članku 340a stavak 3 ZKP-a FBiH** ne predloži nepravo ponavljanje kaznenog postupka u kojem bi novom presudom

osuđenoj osobi, primjenom pravila o odmjeraivanju kazne za djela počinjena u sticaju, osuđenoj osobi bila izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju dužem od jedne godine.

Sve predhodno je moguće jer odredba **članka 43a stavak 1 i 3 ZKP-a FBiH** nije primjenjiva bez prijedloga stranaka u kaznenom postupku i branitelja, što znači da neće doći do objedinjavanja više pravomoćno izrečenih kazni kazni, po pravilima odmjeraivanja jedinstvene kazne za djela u sticaju, ako nema prijedloga jedne od stranaka ili branitelja.

Jedno od mogućih rješenja kojim bi se mogle anulirati prethodne negativne posljedica, koje se samo po sebi nameće, jeste da zakonom bude isključena mogućnost zamjene kazne zatvora za novčanu kaznu za kaznena djela terorizma, proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga, trgovina ljudima, silovanje, koruptivna kaznena djela, kaznena djela protiv pravosuđa i tsl.

b). Ovim izvješćem ponovno i dodatano problematiziramo i slučajeve u kojima su takođe pravomoćnim presudama sudova osuđenim osobama **izrečene kazne zatvora do jedne godine, koje kazne su u naknadnoj proceduri odlukom sudova zaiijenjene novčanim kaznama (članak 43a KZ-a FBiH - 100 KM za jedan dan zatvora) iz sljedećih razloga:**

Prije svega, ovo pitanje je sa naše strane problemaizirano više puta, a još uvijek nismo dobili odgovor, niti je KZ FBiH u ovome dijelu doživio izmjenu i dopunu, iako je zakonodavac više puta nakon ove inicijative pokretao i okončavao procedure izmjena kaznenog zakonodavstva.

Tako su i dalje, kao i prethodnih godina, osuđene osobe na kazne zatvora do jedne godine bezuvjetno po zakonu u mogućnosti da ovu zatvorsku kaznu zamjene novčanom kaznom koju plaćaju novcem od plaća koje su predhodno dobijali u javnom sektoru za vrijeme njihovog privremenog udaljenja sa javnih dužnosti upravo zbog pokrenutog kaznenog postupka, dakle od novca kojeg su primili iz javnog proračuna a da isti nisu zaradili. Ovakvi slučajevi u biti znače da je zatvor osuđenoj osobi platila sama država iz svojih javnih resursa, pa i u situaciji kada su koruptivna djela povezana sa njihovim službeničkim pozicijama.

Ovakvi primjeri pokazuju da na kraju takvi osuđeni i nisu uopće kažnjeni, ne idu na izdržavanje kazne, a zamjenjenu kaznu zatvora do jedne godine plaćaju ne svojim zarađenim nego javnim novcem, pa je tako država na kraju samu sebe “po zakonu” kaznila.

Sve predhodno je posljedica činjenice da nije zaokružen zakonski sustav koji bi, kao takav, osigurao zaštitu javnog interesa koji se na ovakav način urušava.

I predhodnu pravnu i činjeničnu situaciju, sa posebno naznačenim negativnim posljedicama, potrebno je još posebno preispitati, te u suradnji sa drugim nadležnim državnim tijelima, inicirati izmjene zakonskih propisa kako bi se onemogućile ovakve nesumnjivo velike štetne posljedice po javne resurse.

Jedno od mogućih rješenja kojim bi se mogle anulirati prethodne negativne posljedica, koje se samo po sebi nameće, jeste da zakonom bude isključena mogućnost zamjene kazne zatvora za novčanu

kaznu za sva kaznena djela počinjena u vezi sa službenom dužnosti počinitelja, a posebice za koruptivna kaznena djela.

c). Sljedeće što smatramo bitnim kod izvršenja KZ-a FBiH jesu problemi sa kojim se susrećemo u zakonom propisanim pravilima kaznenog postupka koja se konkretno vezuju za kaznena djela propisana u ***Glavi XX - Kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži, kao i u Glavi XIX - Kaznena djela protiv spolne slobode i morala.***

U vezi sa predhodnim djelima problematiziramo pitanja koja nameće odredba ***članka 97 ZKP-a FBiH***, koji u relevantnom dijelu glasi:”

Osobe koja mogu odbiti da svjedoče:

(1) ***Da svjedoče mogu odbiti :***

a) bračni odnosno vanbračni drug osumnjičenog odnosno optuženog,

b) roditelj ili dijete, usvojilac ili usvojenik osumnjičenog odnosno optuženog (izmjena 78/04),

(2) Organ koji vodi postupak dužan je da osobu iz stavka 1. ovog članka, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos prema osumnjičenom odnosno optuženom, upozori da mogu odbiti da svjedoče. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

...”

I u 2021. godini smo se suočavali sa problemima dokazivanja krivnje optuženih osoba za predhodna kaznena djela, što se posebice odnosi na kaznena djela u kojima su žrtve najbliži srodnici, a posebice djeca i maloljetne osobe.

Naime, žrtve kaznenih djela iz predhodnih glava Kaznenog zakona (Nasilje u obitelji, Silovanje, Spolni odnošaj sa djetetom i dr.), su žene, djeca, maloljetnici, nemoćni i dr., se *u najvećem broju slučajeva u istražnom postupku, dakle za vrijeme dok su još uvijek svježe tjelesne i duševne patnje ovih žrtava, odriču svoga prava da odbiju da svjedoče protiv počinitelja, koji su u najvećem broju njihovi bračni odnosno vanbračni drugovi, djeca, roditelji, usvojitelji (članak 97 ZKP FBiH)*, te u istrazi pred tužiteljem svjedoče dajući svoj iskaz o svim relevantnim činjenicama o svim aspektima protivpravnosti radnji počinitelja.

Međutim, nakon što ova posebna grupa daju kao svjedoci iskaz u predkaznenom postupku i/ili u istražnom postupku pred ovlaštenim službenim osobama ili tužiteljem, u daljem tijeku istrage i/ili na glavnom pretresu, dakle nakon podizanja i potvrđivanja optužnice protiv počinitelja ovakvih kaznenih djela, ***ovi privilegirani svjedoci naknadno prihvataju zakonsku blagodet i odbijaju da svjedoče protiv optuženog***), a kako se u najvećem broju slučajeva radi o jedinom odlučnom dokazu, tužiteljstvo tada gubi dokaznu vrijednost svojih relevantnih tvrdnji o postojanju kaznenog djela i počinitelja, što u konačnom uzrokuje negativnu tužiteljsku odluku u istrazi (narebe da se neće voditi ili da se istraga obustavlja), ili donošenje oslobađajuće presude, čime nije ostvaren javni interes da počinitelji ovakvih kaznenih djela budu kažnjeni za djela počinjena prema gore označenim posebno ranjivim kategorijama.

U predhodnom smislu bitnim se zapaža da tužiteljstvo, a nakon što ovi privilegirani svjedoci nakon što se odreknu blagodeti i daju iskaz a onda naknadno prihvate istu blagodet, po zakonu više uopće nije u

moгуćnosti da se poziva na dokaznu vrijednost iskaza ovih svjedoka koje su oni dali na zapisnik pred ovlaštenim službenim osobama i/ili tužiteljem u istražnom postupku, jer je takva mogućnost po zakonu apsolutno isključena.

Polazeći od značaja obitelji, a posebno djece i maloljetnika i dr. posebno zaštićenih skupina, cijenimo da je prevladavajući javni interes da žrtvama ovakvih vidova nasilja bude pružena što veća zaštita, kao što je taj interes i za kazneno gonjenje i kažnjavanje počinitelja kaznenih djela iz predhodnih matrijalnopравnih kaznenih odredbi, *što onda po nama opravdava da se izmjenom ZKP-a FBiH propiše izuzetak od predhodno citiranog zakonskog pravila, na način da se iskazi ovih svjedoka, koje su oni dali na zapisnik o njihovom saslušanju u istrazi, a kada naknadno na glavnom pretresu koriste zakonsku mogućnost i odbiju da svjedoče, ipak mogu koristiti kao dokazi optužbe na glavnom pretresu, jer je skoro uobičajeno da je tako promijenjen stav žrtve nije posljedica njihove dobrovoljnosti, nego teške situacije u koju zapadaju osudom nasilnika.*

Predhodna zapreka ostvarenju naznačenog javnog interesa se prepoznaje i u činjenici da su supruge i djeca, koje su u apsolutnom broju žrtve nasilja u obitelji, tradicionalno u podređenoj i socijalno ovisnoj poziciji od nasilnika.

U konačnici, bilježimo da se u takvim procesnim situacijama nerijetko događa i recidiv optuženih činjenjem istoga djela na štetu istih predhodno pomenutih žrtava nasilja.

Dakle, cijenimo da zaštita javnog interesa kroz zaštitu ovih žrtava nameće potrebu žurne izmjene i dopune ZKP FBiH, na način da su ovlaštene službene osobe i/ili tužitelj dužni da osobe na koje se odnosi članak 97. stavak 1. točke a). i b). ovoga zakona, prije njihovog saslušanja, čim sazna za njihov odnos prema osumnjičenom, upozore da će zapisnik o njihovom saslušanju, ako odluče da svjedoče, bez obzira na njihovu kasniju odluku o eventuelnom prihvatanju prethodno pomenute blagodeti, moći koristiti kao dokaz na glavnom pretresu pred sudom. Upozorenja i odgovori bi se morali unijeti u zapisnik o saslušanju toga svjedoka.

Ovakvim zakonskim rješenjem zaštita žrtava koje pripadaju posebno rizičnim skupinama bi dodatno dobila na svojoj efektivnosti.

Cijenimo da je svrhovito iz istih razloga propisati da svjedoci, koji se pominju u predhodnoj zakonskoj odredbi, ne mogu uskratiti iskaz ako se radi o kaznenom djelu iz oblasti kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika.

Da je sve predhodno potrebno pokazuju i predhodno izneseni statistički podatci o broju slučajeva u kojima su se žrtve nasilja u obitelji prvo odrekle zakonom propisane blagodeti da ne svjedoče i dale iskaz kao svjedoci, da bi naknadno to pravo iskoristile i odbile da svjedoče (točke 9.1. i 9.2. ovoga izvješća.

Predhodna rješenja nisu suprotna usvojenim standardima u europskom zakonodavstvu, kao i tradiciji istoga zakonodavstva.

č). Slijedeće što se bitnim zapaža i problematizira jesu odredbe ZKP-a FBiH koja se odnose na propisana pravila o izvođenju dokaza na glavnom pretresu.

U vezi sa predhodnim imamo u vidu odredbu **članka 276 stavak 1 f) ZKP-a FBiH** kojom je propisano da se dokazi izvode propisanim redom, pa se onda red utvrđuje tako da se nakon dokaza obrane, optužbe, dokaza replika i duplikat propisuje da onda i **sud može NAREĐITI** koje dokaze još treba izvesti.

Kada je u bilateralnom konceptu kaznenog postupka zakonom dato direktno ovlaštenje i sudu da može narediti izvođenje dokaza to onda znači da je napuštena potpuna pasivizacija suda kod izvođenja dokaza, ali sud to svoje ovlaštenje, po zakonu, može da aktivira tek nakon što stranke u kaznenom postupku iskoriste svoje pravo na izvođenje dokaza.

Time se bilateralnost kaznenog stranačkog postupka dijelom relativizira, što se u konačnom može pravdati i interesima istine kojoj sud uvijek mora da stremi.

Međutim, vezano za predhodnu procesnu odredbu se problematizira značenje njene **točke f)** kojom je propisano da nakon prethodnog izvođenja dokaza na kraju dokaznog postupka, a prije završnih riječi, **stranke izvode i dokaze koji su RELEVANTNI ZA IZRICANJE KAZNENO-PRAVNE SANKCIJE**.

Predhodna odredba će se problematizirati u slučajevima kada se optužena osoba na ročištu za izjašnjenje o njegovoj krivnji, a nakon što tužitelj podnese i sudac za predhodno saslušanje potvrdi optužnicu, izjasni da nije kriva, a takav koncept obrana zadrži do kraja dokaznog postupka na glavnom pretresu tj. do sudskog proglašavanja da je okončan dokazni postupak, nakon čega se prelazi na završne riječi stranaka, oštećenog i branitelja.

Kada je predhodno tako uređeno, onda se postavlja pitanje kako se decidnom **odredbom točke f) stavka 1 članka ZKP-a FBiH** obrani može nametati obvezu da iznosi i dokaze koji se odnose na kazneno-pravnu sankciju kada je nepromijenjena tvrdnja iste da optuženi nije kriv.

U svezi sa predhodnim se posebnim zapaža da se u ovakvoj zakonom propisanoj procesnoj situaciji obrani nameće kao obveza izvođenje dokaza koji se vezuju za buduću moguću kazneno-pravnu sankciju koju će sud izreći optuženom, pa bi onda postupanjem po toj zakonskoj odredbi obrana faktički bila indirektno dovedena u poziciju da izvođenjem dokaza u tom cilju indirektno priznaje krivnju optuženog, jer samo onome tko je kriv po zakonu može biti izrečena kazneno-pravna sankcija.

Predhodnom procesnom odredbom se ozbiljno indicira kršenje prava optužene osobe na njegovu presumpciju nevinosti, koje pravo je garantirano, kao jedno od minimalnih prava, u **stavku 2 članka 6 Europske konvencije** o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (U daljnjem tekstu:“**Konvencija**“), što je u cjelosti preuzeto i odredbom **članka 3 stavak 1 ZKP-a FBiH**.

Cijenim da se bilo kojim procesnim pravilom, po kojem postupaju stranke, branitelj i sud u kaznenom postupku, obrana tj. optuženi i njegov branitelj, implicite ne smiju dovesti u situaciju u kojoj će se izvođenjem dokaza presumptivno polaziti od krivnje optuženog, a posebice kada je tvrdnja njegove obrane u istrazi, ali i tokom cijelog glavnog pretresa, bila da on nije kriv za djelo koje je predmetom optuženja.

U situaciji kada se zakonom, ili stavom suda u izvršenju zakona, obrani/optuženom nameće predhodno, takvo suđenje biva upitno i sa aspekta njegove pravičnosti i nepristranosti, koju garanciju sud mora da pruži optuženom po **stavku 1 članka 6 Konvencije**, čime je moguća kontaminacija kaznenog postupka na štetu garantiranih prava optuženog, što može da dovede i do ponavljanja pravomoćno okončanih postupaka, kada se relativizira i javni interes.

Iz razloga u predhodnom cijenim da predhodna procesna odredba iz **točke f)** mora biti promijenjena, pa u konačnom i brisana kao takva.

Brisanjem predhodne odredbe se posljedično nameće pitanje kada bi onda trebala da bude propisana mogućnost da stranke i branitelj uopće raspravljaju o kazneno-pravnoj sankciji, te da izvode i dokaze u tom smislu.

Mogući način razriješenja predhodnog spornog procesnog pitanja vidimo kroz izmjene odredbi ZKP FBiH koje se odnose na donošenje presude, što se u svakom slučaju odnosi jedino na presudu kojim se optuženi oglašava krivim.

Dakle, jedna od mogućnosti jeste da se pristupi izmjeni odredbe iz **članka 300 stavak 1 ZKP FBiH** a na način dvojnog sudskog odlučivanja o meritumu u kaznenom postupku.

Tako bi sud prvo trebao da odlučuje u okvirima **članka 300 stavak 1 točka a) i b) ZKP FBiH** na način da presudom odluči o krivnji optuženog, a tek u slučaju da istoga oglasi krivim za određeno kazneno djelo, da se odredi ročište za izricanje kaznene sankcije na kojem bi strankama bilo omogućeno izvođenje dokaza i spisa bitnih za odluku suda o izboru kaznene sankcije koju treba izreći optuženom, pri čemu se strankama i braniteljima na tom ročištu mora osigurati pravo da propituju vjerodostojnost i kredibilnost izvedenih dokaza u predhodnom cilju.

U svrhu utemeljenosti predhodnog treba imati u vidu i značenje odredbe iz **članaka 244 i 245 ZKP FBiH**, kojim je propisana procesna situacija u kojoj se optuženi, nakon podizanja i potvrđivanja optužnice, na ročištu za izjašnjenje o krivnji, izjasni da je kriv, kada takva izjava o priznanju krivnje biva predhodno predmetom sudske provjere na način propisanog razmatranja takvog priznanja, a za slučaj da sud prihvati takvu izjavu o priznanju, što je dužan i na zapisnik konstatirati, nakon čega se raspravljanje nastavlja na temu koju sankciju treba izreći optuženom.

Dakle, tek nakon što optuženi prizna krivnju, a sud to priznanje razmotri i prihvati, što se sve zapisnički i konstatira, i nakon što se po tome raspravlja o kazneno-pravnoj sankciji, kada se i izvode dokazi u smislu te rasprave (izvod iz KE, medicinska dokumentacija o stanju zdravlja optuženika ili članova njegove obitelji, socijalna anamneza, imovinske prilike optuženog i članova njegove obitelji i dr.) sud određuje kazneno-pravnu sankciju.

Dalje se u svrhu predhodnog mora imati u vidu i značenje odredbe iz **članka 280 ZKP FBiH** koja se odnosi na procesnu situaciju kada na glavnom pretresu optuženi prizna krivnju. Bitno je da se ova odredba nalazi u dijelu zakona kojim se propisuje dokazni postupak na glavnom pretresu.

U predhodnoj procesnoj situaciji dokazi koji se odnose na kazneno-pravnu sankciju se izvode tek poslije, ali ne i prije priznanja krivnje optuženog.

Dakle, u ovoj predhodnoj procesnoj situaciji dokazi koji se vezuju za izbor kaznene sankcije i njenu visinu se izvode tek nakon što je sud razriješio pitanje priznanja krivnje optuženog, ali ne i prije toga.

Rješenja koja se ovdje predlažu nisu suprotna usvojenim standardima u europskom zakonodavstvu, kao i tradiciji istoga zakonodavstva, a otklanjaju se indicije o mogućem kršenju prava na presumpciju nevinosti.

é). Statistički podaci i za 2021. godinu pokazuju da su sudovi na području mjesne nadležnosti ovoga tužiteljstva kaznenu politiku odredili na način **da se u najvećem broju slučajeva počiniteljima raznih kaznenih djela izriču mjere upozorenja tj. uvjetne osude**, kao posebne kaznene sankcije.

I ove godine su sudovi nastavili dobru praksu da kod izricanja ove mjere upozorenja primjene i zakonom propisane mehanizme propisane u **člancima 63 i 66 KZ-a FBiH**.

Međutim, u ovoj godini ne bilježimo niti jedan slučaj u kojem bi sud kod izricanja uvjetnih osuda aktivirao i mehanizam **iz članaka 66., 67. i 68. KZ-a FBiH**, što znači da sudovi kod izricanja uvjetnih osuda optužene osobe nisu stavljale pod zaštitni nadzor po sadržaju koji je zakonom propisan (*liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi; uzdržavanje od upotrebe alkoholnih pića ili opojnih droga; posjećivanje određenih psihijatrijskih, psiholoških i drugih savjetovališta i postupanje po njihovim savjetima; osposobljavanje za određeno zanimanje; prihvaćanje zaposlenja koje odgovara stručnoj spremi i sposobnostima učinitelja; raspolaganje plaćom i drugim prihodima ili imovinom na primjeren način i u skladu sa bračnim i obiteljskim obvezama*), kod koje odluke i izbora sudovi moraju da imaju u vidu osobenosti i sklonosti optuženih osoba, njihove sklonosti, karakteristike kaznenih djela i okolnosti pod kojima je ono počinjeno, pri čemu se ne smiju zanemariti potreba zaštite žrtve i njenih opravdanih interesa.

Sve predhodno se posebno vezuje za kaznene postupke koji se odnose na kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži i protiv zdravlja.

Istina je da ni tužitelji u optužnicama nisu predlagali da optužene osobe budu stavljene pod jednu ili više mjera zaštitnog nadzora, a to se posebno odnosi na optužnice u kojima je po **članku 350 ZKP-a FBiH predloženo izricanje kaznenog naloga i izricanje uvjetne osude** počinitelju kaznenog djela u istom nalogu, niti su to činili u žalbenom postupku kada je uvjetna osuda izrečena počiniteljima kaznenih djela bez tih mjera a njihovo određivanje je bilo opravdano.

I tijekom 2021. godine tužitelji su po zakonom propisanim uvjetima (**članak 350 ZKP-a FBiH**) podizali optužnice u kojima su predlagali **izdavanje kaznenih naloga** optuženim osobama.

Međutim, cijenimo da je efektivnost ovoga zakonskog rješenja, kojim se značajno ostvaruje i načelo oportuniteta, umanjena značenjem stavka 2 članka 350 ZKP-a FBiH po kojem tužitelj može zatražiti izricanje jedne ili više od sljedećih kaznenopravnih sankcija: novčanu kaznu, uvjetnu osudu, ili mjere sigurnosti: zabranu vršenja poziva, aktivnosti ili funkcije ili oduzimanje predmeta, kao i mjeru oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.

Dakle, **po zakonu tužitelji nisu ovlašteni da podižu optužnice** u kojima sudu predlažu izdavanje kaznenih naloga u slučajevima ako cijene da optuženom treba da budu izričena neka druga od prethodno propisanih mjera sigurnosti, *što se posebice odnosi na mjere sigurnosti zabrane upravljanja prijevoznim sredstvom i obavezno liječenje od ovisnosti.*

Predhodno bi trebalo da bude predmetom posebne ocjene kod narednih izmjena i dopuna kaznenog zakonodavstva.

d). Ono što je bio dodatan problem u izvršenju procesnih, a onda vezano za njih, i materijalno pravnih kaznenih odredbi, jesu pitanja koja se permanentno pojavljuju kao sporna kod izbora jedne od zakonom propisanih mjera kojima se osigurava prisustvo osumnjičenih/optuženih osoba i uspješno vođenje kaznenog postupka iz Glave X ZKP-a FBiH.

Jedan od proaktivnih načina da se prevladaju svi zapaženi problemi ove vrste **jeste donošenje zakona kojim bi se, između ostalih, propisali probacijski poslovi** i državna tijela koja bi obavljala te poslove.

Naime, neki od bitnih probacijskih poslova koji bi se nužno odnosili i na efikasnost i efektivnost tužitelja bi bili oni koji se vezuju za **odlučivanje o kaznenom progonu, određivanju mjera osiguranja prisutnosti osumnjičenih/optuženih i drugih zakonom propisanih mjera zabrane, izboru vrsta kaznenopravnih sankcija (uvjetne osude, uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom, novčane kazne, sigurnosne mjere i tsl.) i izvršavanju kaznenopravnih sankcija izrečenih počinitelju kaznenog djela.**

Ujedno, ovi poslovi se ostavaruju i sudjelovanjem u organiziranju podrške i pomoći žrtvama i oštećenim, obiteljima žrtava, kao i obiteljima počinitelja kaznenog djela, kojima je konačan cilj smanjenje rizika da počinitelj ponovi kazneno djelo.

Realizacija predhodnog u sebi konzumira sistemski pristup u kojem bi bila uključena sudska vlast, predstavnici samostalnog tužiteljskog sistema, kao i izvršna i zakonodavna vlast, što na enitetskoj, što na razini BiH.

**KANTONALNO TUŽITELJSTVO
TUZLANSKOG KANTONA**

Tuzla

Broj A-26/21

Dana, 07.02.2021 godine

GLAVNI KANTONALNI TUŽITELJ
Tomislav Ljubić, v.r.

